

CINKARNAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA CINKARNE CELJE

LETO XX

CELJE, 24. september 1973

ŠTEVILKA 6-7.

Prizadevnost in enotnost celotnega kolektiva nam je pomagala iz najhujših težav in nam bo zagotovila tudi boljšo prihodnost

Najtežje je za nami

Razgovor z generalnim direktorjem Cinkarne — Celje Franjom Klingerjem, dipl. ing., ob visokem jubileju podjetja

Cinkarna je eno izmed najstarejših podjetij v Celju, njena prva in dolga leta glavna proizvodnja je bilo pridobivanje cinka. Zakaj je podjetje opustilo to proizvodnjo?

Naša talilnica je igrala pomembno vlogo vse do tedaj, dokler je bila Cinkarna edini proizvajalec cinka. Če bi hoteli še nadalje obdržati proizvodnjo cinka, bi morali istočasno, ko

zročili hudih socialnih pretresov, saj je bilo v talilnici in v servisnih obratih zaposlenih okoli 700 delavcev.

Cetudi bi predvideno modernizacijo talilnice izvedli do konca, bi danes stali pred podobnim problemom, kajti v Belgiji ugašajo tovrstne destilacijske peči.

Ustavitev talilnice in tako imenovanih servisnih obratov je torej narekovala nerentabilna proizvodnja cinka in iz nje izhajajoča izguba v letu 1970. Izdelan je bil sanacijski program podjetja. Kakšni so danes rezultati realizacije tega programa?

Glede na finančni rezultat v letu 1970 in zaradi gospodarskega položaja, v katerem se je podjetje v tistem obdobju nahajalo, smo bili primorani izdelati sanacijski program s poudarkom na razvoju kemijske branže. V času realizacije sanacijskega programa je sicer prišlo do določenih odstopanj, kar pa so narekovali trenutni pogoji. Osnova je bila nadaljnji razvoj grafike in izgradnja tovarne titanovega dioksida (makro načrt), kar smo tudi v celoti realizirali. Ostale investicije pa so namenjene izpopolnitvi asortimana proizvodov, rekonstrukciji zastarelih obratov, s čimer naj bi izboljšali ekonomski položaj podjetja. Sanacijski program torej uresničujemo. Z dokončanjem investicij so dani pogoji, da bi podjetje z maksimalno 2000 zaposleni-

mi doseglo 75 milijard dinarjev bruto produkta letno, to je okoli 38 milijonov dinarjev na zaposlenega, kar pomeni za podjetje naše branže že precej lep uspeh.

V sedanji fazi so pred nami odgovorne naloge; prizadevati si moramo za maksimalno izkoriščanje obstoječih kapacitet in dokazati, da smo si začrtali prvo pot. To bo torej preizkusni kamen za celotni kolektiv.

Naše podjetje je doživelo častljivo starost. Res smo v zadnjem času zgradili dva sodobna obrata (grafiko in titanov dioksid), žal pa imamo še precej obratov kjer so proizvodne naprave in tehnologija zelo zastarele. Kakšni so investicijski načrti na tem področju v prihodnjem obdobju?

Ako se ponovno povrnemo na investicije, želim poudariti, da so večje investicije odložene za nekaj let, da odplačamo dolgove za ustavljene obrate. Po letu 1975 načrtujemo izgradnjo druge faze titanovega dioksida, s čimer bi povečali kapaciteto na okoli 40 000 ton letno ob znatno manjših investicijskih vlaganjih kot doslej. Ta investicija je zelo smotna, ker je titanov dioksid s komercialnega vidika zelo zanimiv proizvod.

V zastarelih obratih bodo nujno potrebni manjši investicijski posegi, v nasprotnem primeru jih bo doletela ista usoda kot talilnico; uvesti moramo namreč modernizacijo proizvodnje

(Nadaljevanje na 8. strani)

Povezovanje kemične industrije

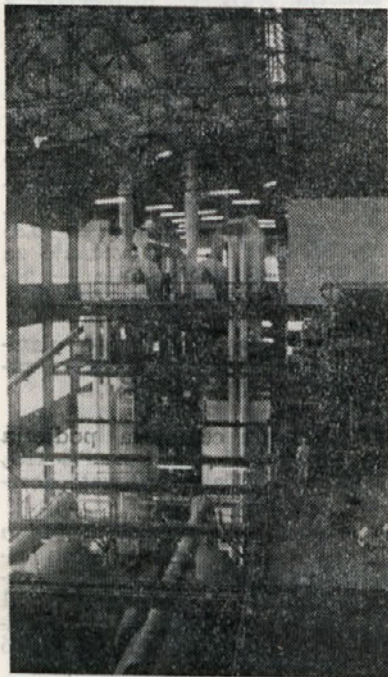
PREDLOG SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O USTANOVITVI POSLOVNE INTERESNE SKUPNOSTI ZDRUŽENE KEMIČNE INDUSTRIJE.

Kemična industrija v Sloveniji pomeni velik gospodarski potencial, saj je v preteklem letu ustvarila preko pet milijard celotnega dohodka in zaposluje okoli 20 000 delavcev. Ker pa je kemična industrija razdrobljena, danes je v Sloveniji 40 gospodarskih organizacij, v katerih je zaposlenih od po nekaj sto do 2000 delavcev, ta razdrobljenost ovira realizacijo razvojnega programa za obdobje 1970 — 1975, zlasti zaradi tega, ker ni prave povezave med podjetji te panoge in zaradi razdrobljenosti finančnih sredstev.

Koordinacijska komisija za povezovanje v kemijski industriji je pripravila predlog samoupravnega sporazuma o ustanovitvi poslovne interesne skupnosti Združene kemične industrije.

In kakšne so naloge združenja? V prvi vrsti je treba zagotoviti koordinirano programiranje nadaljnega razvoja kemijske industrije v naši republiki,

(Nadaljevanje na 12. strani)

so začeli drugje v naši državi graditi nove, sodobnejše obrate za tovrstno proizvodnjo, tudi pri nas uvesti modernejšo tehnologijo (npr. elektroliza).

Destilacijske peči so bile zastarele, modernizacija ni bila dokončna zaradi pomanjkanja finančnih sredstev, izkoristki so bili slabi, težave okoli nabave cinkovih koncentratov so bile vedno večje, zaradi težkih delovnih pogojev je bila fluktuacija delovne sile izredno velika. Vse to je privedlo do velike izgube v letu 1970, ki je narekovala ustavitve talilnice. Čeprav so finančni rezultati narekovali takojšnjo ustavitve, smo peči ugašali postopoma, da ne bi pov-

Ob 100. obletnici podjetja iskrene čestitke vsem članom kolektiva in upokojenim sodelavcem

*Samoupravni organi
družbeno-politične organizacije
uprava podjetja
uzedništvo Cinkarnarja*

Polletni poslovni rezultati

Ob porastu netorealizacije za 20% in fizičnega obsega blagovne proizvodnje za 16,41% v primerjavi z istim razdobjem preteklega leta, smo v letošnjem prvem polletju ustvarili brutosklade v znesku 4.176.021.— dinarjev, medtem smo isto razdobje preteklega leta zaključili z izgubo v višini 7.702.871.— dinarjev. Vendar pa planiranih ciljev v letošnjem letu nismo dosegli. Doseženi ostanek dohodka za sklade je za 50% manjši od planiranega.

Doseganje osnovnega plana realizacije po enotah:

Razlogi za nedoseganje planiranega finančnega rezultata so naslednji: nedoseganje planiranega fizičnega obsega proizvodnje in realizacije. Znatno del proizvodnje, ki je izpadla, ima nadpovprečno stopnjo prvega pokritja. Porast cen reprodukcijskemu materialu - obračunano 8.079.652 din. Zamrznjene prodajne cene, ki so onemogočile kompenzacijo podražitev in naraščajočih življenjskih stroškov.

osnovnim planom realizacije za to razdobje, ob upoštevanju vpliva prodajnih cen na doseganje planirane realizacije.

Osnovni plan fizičnega obsega planirane realizacije za to razdobje brez vpliva prodajnih cen je bil dosežen s 85,19%; ob upoštevanju vpliva večjih prodajnih cen od planiranih in neplanirane realizacije materiala, polproizvodov in odpadkov pa z 88,47%. Fizični obseg prodaje

Doseganje večjih prodajnih cen od planiranih 11.514.086.— din; doseganje manjših prodajnih cen od planiranih 1.998.870.— din; povečanje realizacije iz naslova cen 9.515.216.— din.

Realizacija: izpad fizičnega obsega realizacije 35.459.381.— din; povečanje realizacije zaradi večjih cen 9.515.216.— din; Izpad planirane vrednosti realizacije 25.944.165.— din.

Poslovna enota	Doseganje fizičnega obsega plana prodaje (brez vpliva cen)	Doseganje plana z upošt. cen in ost. pr.
metalurgija	91,43 %	95,67 %
kemija	58,84 %	85,99 %
grafika	71,11 %	72,66 %
vzdrž. obrati	50,48 %	142,53 %
transport	217,98 %	312,13 %

VPLIVI NA Odstopanje od planirane realizacije po osnovnem planu za razdobje januar — junij 1973 — po ENOTAH

Poslovna enota	Fizični obseg prodaje		Prodajne cene		Saldo	
	večji	manjši	večji	manjši	zmanjšan	povečan
metalurgija	—	11.440.630	7.522.429	—	—	4.188.291
kemija	—	11.609.947	39.706	—	—	11.219.241
grafika	—	14.504.584	2.080.257	—	—	12.424.927
vzdrževalni obrati	1.112.113	—	—	208.176	903.937	—
transport	894.424	—	—	—	894.424	—

Eden izmed novjših obratov v PE grafika je obrat tiskarskih barv

GIBANJE REALIZACIJE IN CELOTNEGA DOHODKA

Primerjava dosežene realizacije s planirano v merilu celotnega podjetja (brez TiO₂).

Letna planirana brutorealizacija je bila po knjigovodskih podatkih dosežena s 47,43%, netorealizacija pa s 47,76%. Doseganje netorealizacije je bilo ugodnejše, ker je bilo za realiziran promet porabljenih manj rabatov in manj sredstev za prevoz izdelkov od onih, ki so bila planirana.

zaostaja za planom za 14,81%. Ta zaostanek je manjši od onega v prvem trimesečju, ki je znašal 15,07%, kljub temu, da so zaloge gotovih izdelkov v primerjavi s prvim trimesečjem močno porasle v vseh enotah, največ v metalurgiji.

Vplivi na odstopanje od vrednosti prodaje, ki je bila po osnovnem planu planirana v merilu celotnega podjetja za prvo polletje.

Vrednost manjših prodanih količin od planiranih 51.387.190.— din; vrednost večjih prodanih količin od planiranih 15.927.809.— din; izpad zaradi manjšega fizičnega obsega realizacije 35.459.381.— din.

Izpad fizičnega obsega realizacije v metalurgiji bo pretežno nadoknaden v drugem polletju, saj ne gre za izpad proizvodnje, temveč so ostale večje količine cinkove pločevine in prahu na zalogi za izvoz. Dočim izpadov ostalih dveh enot ne bo mogoče nadoknaditi, ker proizvodni plani niso bili doseženi.

Prodaja v tujino

V prvem polletju smo izvozili izdelke v vrednosti 3.017.825 \$, kar predstavlja 89,7% za to razdobje planirane vrednosti. V primerjavi z istim razdobjem preteklega leta smo zaostali za 2,58%. Do tega je prišlo zaradi zaloga, ki so posledica negotove valutne situacije v svetu.

Za konvertibilno valuto je bilo prodano 62,23% vrednosti izvoza, preostanek pa za vzhodnoevropsko klirinško valuto.

PROIZVODNI REZULTATI

Primerjava z istim razdobjem preteklega leta: V merilu celotnega podjetja

je porasla proizvodnja v prvem polletju letos v primerjavi z ono, ki je bila dosežena v istem razdobju preteklega leta za 16,41%.

Posamezne poslovne enote pa so dosegle v primerjavi s proizvodnjo, ki so jo ustvarile v lanskem prvem polletju, naslednje stopnje povečanja: PE metalurgija — povečanje za 11,90%, PE kemija — povečanje za 16,33%, PE grafika — povečanje za 25,30%, PE vzdrževanje — povečanje za 1.045,89%.

Doseganje proizvodnje planirane po osnovnem planu za prvo polletje 1973

V merilu celotnega podjetja je bil osnovni plan brez PE TiO₂ ki še ni pričel obratovati dosežen z 88,60%.

Posamezne poslovne enote so dosegle v tem razdobju po osnovnem planu planirano proizvodnjo: PE metalurgija 100,31%, PE kemija 88,62%, PE grafika 78,38%, PE vzdrževanje 44,06%.

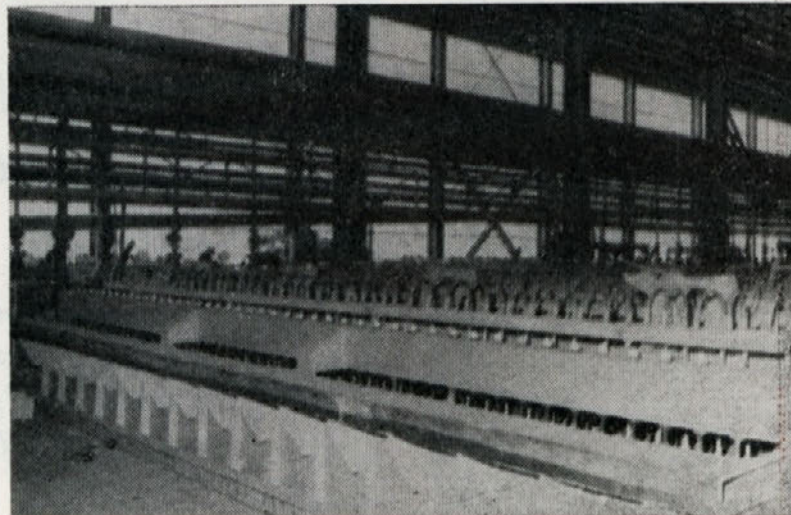
Izpad proizvodnje posameznih proizvodov, ki so vplivali na nedoseganje planirane proizvodnje

PE metalurgija — je sicer po osnovnem planu predvideno proizvodnjo dosegla zaradi močnega povečanja proizvodnje nekaterih masovnih proizvodov, s čimer je bil vrednostno pokrit izpad proizvodnje ostalih proizvodov. Dosežena ni bila planirana proizvodnja naslednjih proizvodov: cinkove žice — dosežena 45,11%, zamak cinka — doseženo 66,55%, pocinkanih žlebov in cevi — doseženo 72,28%, rondel — doseženo 89,31%, vlitih anod — doseženo 94,17%, dimnih tuljav — doseženo 77,74%, med-

Primerjava knjigovodsko ugotovljene realizacije z letnim planom daje ugodnejši rezultat, ker pada sezonska prodaja nekaterih izdelkov v prvo polletje in ker ni izločen vpliv gibanja prodajnih cen ter odprodaje materiala.

Realnejšo sliko gibanja oziroma doseganja planirane realizacije nam daje primerjava z

Vakumski filtri v obratu titanovega dioksida

šport za vsakogar

TRIM
športni znak

me in primlek: _____ rojen(a): _____
 spol: _____ stanujoč(e): _____
 organizacija: _____
 venic: _____
 skupno število točk: _____ znak: _____ leto: _____

Vsi, ki tekmuje za športno značko TRIM boste v mesecu septembru imeli priliko ob tednu TRIM v raznih panogah kot so kolesarjenje, tek ali hoja, TRIM steza, kegljanje in streljanje pridobiti manjkajoče točke za športno značko.

Zanimivosti iz celjskih kulturnih dejavnosti

Ali veste, da mora celjski Zavod za spomeniško varstvo med drugimi nalagami letos pripraviti tudi spomeniškovarstveni red za območje Podčetrtka zaradi izdelave projekta izgradnje zdravstveno-turističnega centra Atomske Toplice? Vseboval bo tudi predloge za vključitev kulturnih in naravnih spomenikov Obsotelja v turistično ponudbo.

Ali veste, da so strokovnjaki Zavoda za spomeniško varstvo Celje odkrili doslej najstarejšo fotografijo Celja iz 70. let preteklega stoletja, ki prikazuje pogled na celotno mesto in jo je izdelal fotografski mojster Martini? Stari posnetki naših naselij so za spomeniškovarstveno službo dragocena dokumentacija o izgledu naših krajev v preteklosti.

Fluorografska akcija v Celju

V času od 27. avgusta do 18. septembra je bila v Celju fluorografska akcija, ki je bila povezana z odkrivanjem sladkorne bolezni pri občanih starih nad 40

Polletni poslovni rezultati

(Nadaljevanje z 2. strani)

tem je planirana proizvodnja priključkov presežena za 24,90%.

V PE kemija — ni bila dosežena planirana proizvodnja naslednjih proizvodov: kromovega galuna — doseženo 47,30%, natrijevega hidrosulfita — doseženo 48,31%, natrijevega sulfida — doseženo 74,77%, litopona — doseženo 62,95%, ultramarina — doseženo 0,02%, svinčevih oksidov — doseženo 77,54%, modre galice — doseženo 72,69%, modrega bakra — doseženo 79,64%, flovita — doseženo 98,85%, organskih barvil — doseženo 78,54%, tekstilnih pomožnih sredstev — doseženo 95,71% in ftalatnega minija — doseženo 66,94%.

V PE grafika — osnovni plan sicer ni bil dosežen, vendar je kumulativno doseganje le-tega v šestih mesecih boljše od onega v treh mesecih. Dosežen ni bil plan naslednjih proizvodov: kemolit plošč — doseženo 91,57%, tiskarskih barv — doseženo 43,75%, pomožnih sredstev — doseženo 41,15%, organolov — doseženo 59,03%.

PE vzdrževanje — proizvodnja: osnovni plan galvanne je bil dosežen s 45,05%, betonskih votlakov pa z 39,96%.

Izkoristek časovnega fonda in produktivnost dela

Izkoristek možnega časovnega fonda je bil boljši od onega v istem razdobju preteklega leta — za 0,87%. Manj je bilo izostankov odsotnosti zaradi koriščenja rednega letnega dopusta za 0,61%, zaradi bolezni in materinstva za 0,67; več pa je bilo izostankov iz naslova izpolnjevanja državljskih dolžnosti — za 0,11% in neopravičenih izostankov z dela za 0,30%.

Število opravljenih ur na zaposlenega je bilo povečano od 983 na 996 ur oziroma za 1,32%, na kar je poleg boljšega izkoristka časovnega fonda vplivalo tudi večje število nadur. Število nadur je v primerjavi s istim razdobjem preteklega leta poraslo za 16,3%; v strukturi opravljenih ur pa je njihova udeležba porasla od 3,36%, kolikor je znašala v istem razdobju preteklega leta na 3,58%. Izvršene nadure

predstavljajo polletni časovni fond 51,6 delavcev.

Produktivnost dela na zaposlenega je porasla za 8,15%, tehnična produktivnost dela pa le za 6,67%, ker je v primerjavi s preteklim letom poraslo število opravljenih ur na zaposlenega.

FINANČNA UCINKOVITOST POSLOVANJA

Primerjava z istim razdobjem preteklega leta

Ceprav so bili tokovi, ki so vplivali na finančne rezultate (devalvacija, revalvacija, domače zamrznitve cen) v obeh letih skoraj enaki (le da so nam v preteklem letu bile nove cene odobrene že 25. maja, letos pa 28. junija) smo letos dosegli znatno boljše poslovne rezultate.

letu udeležena v brutorealizaciji z 76,65% v istem razdobju preteklega leta pa kar z 81,4%.

Navedena gibanja so posledica povečanja fizičnega obsega prometa in spremenjene strukture proizvodnje v skladu s postopno preorientacijo proizvodnje po sanacijskem programu.

Primerjava s planiranim poslovnim rezultatom

Planirani dohodek je bil dosežen le s 44,37%, ker je porasla udeležba porabljenih sredstev v realizaciji bolj kot pa je bilo to s planom predvideno (od 74,56% na 76,65%), na kar je odločilno vplivalo povečanje udeležbe porabljenega materiala (od planirane 65,32% na 67,86%).

Ta odstopanja od planirane strukture realizacije so posledica podražitev surovin in ostale

Proizvodnja tiskarskih barv je zelo zahtevana, kvaliteto je treba nenehno spremljati. To delo opravljajo s specialnimi napravami v laboratoriju — na sliki.

Ob porastu netorealizacije za 20% in porastu fizičnega obsega proizvodnje (ugotovljenega po stalnih cenah) za 16,41% smo ustvarili ostanek dohodka za neto sklade v znesku 2.134.128 din medtem smo prvo polletje preteklega leta zaključili z izgubo v višini dinarjev 7.702.871.

Odnos med gibanjem realizacije in porabljenih sredstev je v letu 1973 ugodnejši, saj so porabljena sredstva v letošnjem

ga materiala, saj znašajo obračunane razlike v cenah 8.079.652 dinarjev. V tem znesku pa ni zajeta podražitev tekočih goriv, ki se obračunava direktno v proizvodnji pare, in ne podražitev vseh uslug, do katerih je prišlo v tem razdobju.

Po drugi strani pa so bile prodajne cene izdelkom zamrznjene skozi vse polletje. Podražitve so najbolj prizadele poslovni enoti metalurgije in kemije, kar se odraža v padcu akumulativnosti v primerjavi s prejšnjimi razdobji letošnjega leta.

Poleg navedenih vplivov pa je na nedoseganje dohodka vplival tudi manjši obseg poslovanja od planiranega, saj je izpadla mas prvega pokritja tiste proizvodnje, ki je le-tega še ustvarjala.

Ker je bila tudi delitev dohodka bolj intenzivna od realizacije, je bilo doseženo le 24,4% planiranega zneska za bruto sklade v znesku dinarjev 4.176.021.

let. Fluorografiranje je bilo obvezno za 1.310 članov našega kolektiva, izmed katerih se jih okoli 100 ni odzvalo vabilu; ti so bili v večini pregledani naknad-

no. Pri ugotavljanju sladkorne bolezni je bilo odkritih 26 primerov diabetisa. Rezultati fluorografiranja bodo znani predvidoma do sredine oktobra.

ŠKODLJIVI SAMOVOLJNI NAPUSTI DELA

Samovoljni napusti dela so istočasno zelo škodljivi za delovno organizacijo in za delavca.

Ni potrebno na široko trditi, da predstavljajo samovoljni napusti dela oziroma izstopi iz delovne skupnosti in krajši neopravičeni izostanki od dela velike motnje pri poteku proizvodnega in upravnega procesa. Take motnje so v naši delovni skupnosti še izrazitejšje, saj nimamo na voljo zadostnega števila delavcev na delovnih mestih. Vsekakor pa tudi v bližnji prihodnosti ne bomo mogli računati na rezerve, ki bi nam omogočile pokrivanje nepredvidenih odsotnosti od dela.

V prvi polovici leta 1973 je od skupnega števila 210 izstopov iz delovne skupnosti 145 delavcem prenehalo delovno razmerje zaradi samovoljne zapustitve dela.

Če k temu številu prištejemo še povprečno čez 80 delavcev, ki so bili mesečno v bolniškem staležu so nam težave pri vodenju in organiziranju proizvodnega in upravnega procesa lahko razumljive.

V tem sestavku pa želimo sodelavce opozoriti, na veliko škodo, ki jo utrpijo zaradi samovoljne zapustitve dela oziroma izstopa iz delovne skupnosti.

V 89. členu Statuta Cinkarne je zapisano, da se šteje, da je delavec samovoljno prenehal z delom, če neopravičeno izostane

z dela več kot 3 dni. Razumljivo je da v tem primeru delavec šele peti dan po prenehanju dela zahteva delovno knjižico. Zato lahko tudi šele peti dan nastopi delo v drugi delovni skupnosti. S tem je njegova delovna doba prekinjena če delavec, ki je prekinil delovno razmerje z delovno skupnostjo že tretji dan ne prične delati v drugi delovni skupnosti.

Prav prekinitve delovne dobe pa predstavlja za delavca tisto veliko škodo, na katero delavec pri samovoljnem napustu dela najčesteje ne pomisli.

Zaradi take prekinitve delovne dobe je delavec prikrajšan pri koriščenju letnega dopusta, najemanju potrošniških kreditov in kar je najbolj važno je pri-

krajšan, za celo vrsto pravic iz naslova zdravstvenega invalidskega-pokojninskega zavarovanja.

Sodelavci, ki si najdejo ustrežnejše delovne pogoje v drugi delovni skupnosti, naj se zato zaradi izstopa iz delovne skupnosti poslužujejo tako imenovanega rednega prenehanja delovnega razmerja. V tem primeru so seveda po odločitvi, da bodo izstopili še dolžni ostati na delu najmanj 1 mesec in največ 4 mesece, odvisno pač od delovne dobe oziroma delovnega mesta, ki ga zasedajo. Kolikor ne osta-

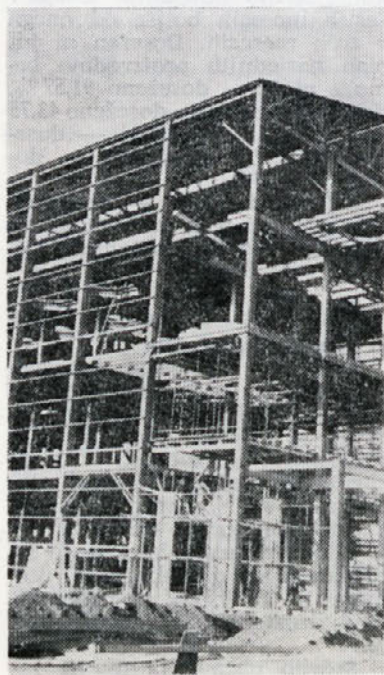
nejo na delu še toliko časa, se šteje, da so samovoljno prenehali delati in lahko delovna organizacija sproži postopek za povrnitev škode, ki je s tem nastala. V vsakem primeru pa se je o želji po izstopu iz delovne skupnosti potrebno pogovoriti s svojim predpostavljenim na delovnem mestu in s kadrovikom.

Prepričan sem, da prihaja čisto do izstopov iz delovne skupnosti zaradi trenutnih konfliktnih situacij med sodelavci (podrejenimi in nadrejenimi). S takim odkritim in temeljitim razgovorom pa bi se dalo veliko konfliktov zgladiti in preprečiti prekinitve delovnega razmerja.

Naj še poudarim, da je sodelovanje kadrovika v takem razgovoru potrebno predvsem zato, da bi se v skrajnem primeru lahko namesto prekinitve delovnega razmerja dogovorili za premestitev na drugo delovno mesto oziroma v drugo delovno enoto.

Naj na koncu poudarim, da pogosto menjavanje delovnih skupnosti in delovnih mest ustvarja delavcem slabo osebno karakteristiko in nasploh predstavlja največje za delavca večjo škodo kot korist. Tako kot nisimo v naši delovni skupnosti naklonjeni kandidatom za zaposlitev, ki po krajšem času menjavajo delovna mesta, imajo enak odnos do takih delavcev tudi druge delovne skupnosti. Dejstvo je tudi, da delavec šele po določenem obdobju na delovnem mestu dosega dobre delovne rezultate. To stališče psihologije dela se v praksi praviloma vedno potrjuje.

Janez KAPUN

Tako je izgledala hala titanovega dioksida med izgradnjo.

Kolesarski rally

V okviru športno-rekreacijskih srečanj, ki jih je organizirala Komisija za šport in rekreacijo v počastitev stote obletnice Cinkarne, je bil v soboto, dne 22. septembra kolesarski rally.

Proga je potekala od upravnega poslopja našega podjetja mimo Klime in EMO po Bežigradski cesti, skozi Trnovlje, Ljubčno in Arclin do pokopališča v Vojniku, kjer je zavila mimo Šmartinskega jezera proti Šmartnem v Rožni dolini. Cilj je bil na Lopati pri gostišču Ljubica.

Zaradi izredno slabega vremena, saj je vse jutro skoraj do 9. ure deževalo, ni bilo pričakovati, da bo sploh kdo prišel s kolesom na start. Toda presenečenje: dež je prenehal in postopoma se je zbralo 28 kolesarjev, ki so startali v manjših skupinah.

To kolesarsko krožno vožnjo smo sicer imenovali rally, vendar to ni bila preizkušnja hitrosti temveč preizkus moči, saj je bilo treba prevoziti 21 kilometrov dolgo pot po asfaltirani in makadamski cesti z več strmimi vzponi in spusti mimo dveh kontrol (v Arclinu in v Šmartnem).

Progo so prevozili vsi tekmovalci brez okvare, le tovariš Bevk je tik pred ciljem staknil žebel, kar pa ga ni oviralo, da ne bi vztrajal do konca. Na cilju so vsi tekmovalci prejeli medalje in se okrepčali z vročim čajem, ki se je pošteno prilegel.

Če ne bi bilo vreme tako ponagajalo, bi prišlo pravgotovo mnogo več tekmovalcev — tudi

iz drugih kolektivov, prišel pa je le eden — Božidar Nareks iz Klime, učenec kovinarske stroke, ki je zvedel za tekmovanje s plakata v njihovem podjetju.

SLG v novi sezoni

Umetniški program, ki ga Slovensko ljudsko gledališče želi uresničiti v novi sezoni, je zasnovan na nekaterih značilnostih, ki mu dajejo posebno privlačnost. Izbrana dela zelo jasno razkrivajo svoj izpovedni gledališki svet in so zato razumljiva vsakemu gledalcu, ki želi vstopiti v gledališko dogajanje in gledališko umetniško ustvarjanje. Prav tako je razvidna vsebinsko idejna plat izbranih del, saj se ob estetsko neporečnih tekstih srečujemo s prepričljivo ideološko konfrantacijo in z naprednimi humanimi idejami.

Med izbranimi deli je največ komedij iz domače in svetovne literature med njimi več novitet prave odrske vrednosti.

Veno Taufer: PROMETEJ
ALI TEMA V ZENICI SONCA.

Metaforično nenavadno bogata radostno odprta in miselno razkošna drama o Prometeju, ki ne ukrade ognja bogovom, kakor nas podučuje starogrška mitologija, marveč ga šele izumi za bogove same. Ogenj, predstavlja v Tauferjevi pesniški govoricu Ljubezen in Resnico, ki pa se posameznim osebam v igri različno kažeta: Prometeju kot humanistična ljubezen do ljudi, inženirju Hefajstu kot matematični odnos med elementi, županu Zevsu kot red in napredek, mladi Pandori kot otroška pristnost bivanja in podobno. Delo daje veliko možnosti za blesteče, lepotno doživeto poetično gledališče na visokem nivoju človečnosti. Krstna uprizoritev.

Anton Pavlovič Čehov: UTVA. Končno se bomo srečali z uprizoritveno nadvse vablji-

vim avtorjem, velikim ruskim klasikom. Skozi vso njegovo komedijo je čutiti neustavljivo željo po ustvarjalnosti, ki jo ljudje v interni provincialni malomeščanski sredini niso zmogli uresničiti, brezuspešno koprnijo po sreči. Banalnost, ki jih obkroža in ki jo nosijo v sebi, jim določa tudi banalne usode. Utva — galebica — je mišljena kot simbol porušenih iluzij, ptica, ki jo človek ustrelji zgolj iz dolgočasja, ker trenutno ni- ma kaj drugega početi.

Ervin Fritz: KRALJ MALHUS. Med redke slovenske buffo komedije, ki ustrezajo kvalitetni ravni in zahtevam sodobnega gledališča, štejem tudi Fritzovo delo. Odlikujejo ga — avtor je obdelal temo prosto po Cankarju — blag, ljubezniv humor, duhovita satiričnost tako na dnevno parolarstvo kakor tudi na samo gledališče, spreten dialog ter domiselna transfiguracija Cankarjeve novele iz Knjige za lahkomišelnje ljudi. V vsesplo-

Pričetek tečajev pri Delavski univerzi

Delavska univerza Celje pričinja na osnovi potreb in interesov delavcev v novi izobraževalni sezoni 1973/74 naslednje izobraževalne oblike.

TEČAJI	Rok prijave	Datum pričetka
1. Tečaj za strojepisje: začetni in nadaljevalni	1. 9. 1973	prva polovica septembra
2. Tečaj nemškega jezika: začetni in nadaljevalni ter konverzijski	1. 9. 1973	prva polovica septembra
3. Tečaj angleškega jezika: začetni in nadaljevalni	10. 9. 1973	druga polovica septembra
4. Tečaj italijanskega jezika: začetni	20. 9. 1973	oktober
5. Tečaj stenografije	20. 9. 1973	oktober
6. Tečaj za kurjače centralnih kurjav	20. 9. 1973	oktober
7. Tečaj tehničnega risanja	1. 9. 1973	druga polovica septembra
8. Tečaj za voznika viličarja in težke mehanizacije (buldožer, bager itd.)	1. 9. 1973	prva polovica septembra
9. Tečaj za skladiščnike	20. 9. 1973	oktober

Interesente vabimo, da se vključijo v tečaje pri Delavski univerzi Celje, ker je to zelo ugodna priložnost za pridobivanje in izpopolnjevanje znanja ter veščin pri delu.

Razen navedenega organiziramo in izvajamo še razne druge izobraževalne oblike.

Vse informacije daje DU Celje, Cankarjeva 1.

DELAVSKA UNIVERZA CELJE

Spomeniškovarstvene akcije

Zavod za spomeniško varstvo Celje, ki je pristojen za vso celjsko regijo, je v zadnjih letih izredno povečal število spomeniškovarstvenih akcij na svojem območju. Še pred leti je imel komaj po dve ali tri na leto, že lani pa skoraj ni bilo občine, kjer bi ne imeli vsaj po eno akcijo v teku. Letošnji program je skorajda še obsežnejši. K temu so pripomogle dotacije kulturnih skupnosti in še posebej dodatna pomoč slovenske kulturne skupnosti za nerazvite predele.

V letošnjem letu je že zagotovljen denar za spomeniškovarstvene posege kar na treh objektivih v občini Celje, in sicer za nadaljevanje raziskav in sanacije razvalin gradu Gornje Celje, za taborno cerkev na Svetini in za popravilo ostrešja in kritine na stolpu in delu gradu Lemberk pri Dobrni.

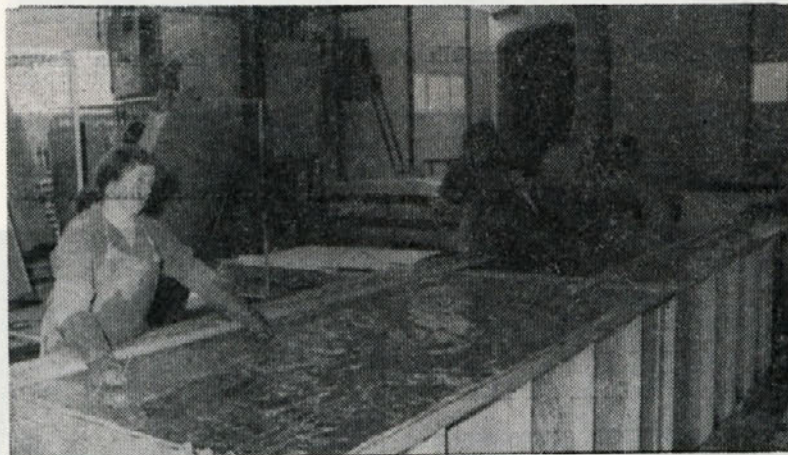
Občina Šmarje pri Jelšah je druga po številu spomenikov, kar se odraža tudi v številu akcij. Nadaljevali bodo dela pri Mariji na Pesku, začeli obnavljati streho v Olimju in na gradu Podsreda ter nadaljevali drenažna dela na kapelica pri sv. Roku nad Šmarjem, kjer bodo hkrati skušali zaščititi kot etnografski spomenik tudi kaščo. Razen tega pa bodo nadaljevali lani začetna dela v Dreveniku pri Kostrivnici, kjer je treba

sanirati zidovje in popraviti žlebove na gotski podružnični cerkvi.

V Sloveskih Konjicah bodo nadaljevali dela na Tattenbachovem gradu, kjer bodo skušali izdelati statično presajo za obnovo stolpa in opraviti izkope do baročnih nivojev. Nadaljevali bodo tudi dela na kartuziji v Žičah.

V Rovtu pod Menino planino bo treba zaščititi odkrite in restavrirane freske pred talno vlago, ki vdira v zidovje, na Brunku nad Radečami pa bodo obnavljali zunanjščino gotske podružnice.

Seznam načrtovanih akcij, za katere je večinoma že zagotovljen tudi denar, zaključujejo zaključna dela na Lutrovi kleti gradu v Sevnici.

Obrat za proizvodnjo kemolit plošč

šni službi »zabavnih« nepretencioznih pa vendarle literarno užitnih, gledališko hvaležnih tekstov dopolnjujemo željo našega občinstva, ki si želi čisto sodobno komedijo izpod peresa domačega avtorja. Krstna uprizoritev. ZA STARO PRAVDO. Pod tem delovnim naslovom bomo pripravili večer poezije v spomin na kmečki punt, v redakciji Bojana Štiha. V recitalu, ki bo na voljo šolam in kolektivom, so zbrane Aškerčeve balade iz ciklusa, po katerem je povzet naslov recitala, ter Balade Petrice Kerempaha Miroslava Krleža. S to svečano uprizoritvijo bomo nadaljevali tradicijo naših pesniških večerov.

Franček Rudolf: CELJSKI GROF NA ZREBCU. Tudi v tej zanimivi igri mladega slovenskega avtorja se nam razgrinja pisana paleta samih gledaliških možnosti. Za ogrodje svoje fantazijske predstave je vzel avtor legendo o

celjskih grofov, spor med Friderikom in Hermanom zavoljo Veronike. Zgodovinske osebe je postal v razbrzdano in slikovito sredino potepuških komedijantov, »ki potujejo od sejma do sejma, kažejo slike in prikazujejo grozljive zgodbe«. Izrazito gledališko, ljudsko gledališče, ki na svoj način bogati priljubljeni dramski cikel o Celjanih. Krstna uprizoritev.

Carlo Goldoni: SLUGA DVEH GOSPODOV. Po uspehu, ki smo ga pred leti imeli s Krčmarico Mirandolino, se spet vračamo k dobremu staremu, preizkušenemu ljudskemu komediografu, k njegovi lahkotni veseloigri z znano in vendar vselej znova zaželeno igro zapletenih usod, duhovitih preoblek, nenadnih komedijskih obratov, besedne in situacijske komike, obveznega srečnega konca. Goldoni je bil nekaj pri nas najbolj igran avtor evropske klasike, saj izvira iz najbolj ljudske commedie dell'arte.

Alfred Jarry: UBU KRALJ ALI POLJAKI. Iz zakladnice napredne evropske dramatike, iz danes že klasičnih postavk sodobnega modernega gledališča smo vzeli ob svojem času gotovo najbolj šokantnega dramatika, ki je s tem delom (196) udaril naravnost v osnovne meščanskega ustaljenega gledališkega in literarnega mišljenja. Francoški avtor na burlesken način, kararetno duhovito drži družbi zrcalo, se posmehuje meščanstvu in njegovi zlagani morali, z renesančno razgibanimi prizori slika njegove deformacije, piše najbolj črno kroniko neke zgodovine. Še vedno aktualna groteskna politična satira, ki bo na Slovenskem prvič predstavljena.

Juro Kislinger: IGRA O ZMAJU. V času novoletnih prireditev bomo imeli novo igro za otroke, ki jo je Juro Kislinger napisal z izrednim smislom za otroško psiho in njeno dojemljivost za slikovito pripoved. Igra temelji na

duhoviti domisllici o zmaju, ki si ga župan oblastnež omisli in na račun tujih miz spita do take gorostasnosti, da je v strah in trepet vsem, ki bi se upali županu upreti. V igri so vse elementi ljubljanskega bajanja, počeni pri treh bratih in sedmerih gorah. Za stare in mlade. Krstna uprizoritev.

Igor Torkar: POZAR. Na Odrgu Herberta Grüna bomo postavili novejšo delo pisatelja, ki v obliki monodrame razmišlja o usodnih poteh in ciljnih igralca, o njegovem tragičnem minevanju in uresničevanjih, ki so vezani na gole trenutke gledališke predstave. Igor Torkar nam prikazuje njegove boje, zmage in poraze, stopa za kulise njegovih najintimnejših samoizpovedi trenutkov in nam skuša razkriti njegovo resnico. Krstna uprizoritev.

Letne športne metalurške igre

Na letošnjih Metalurških športnih igrah se je zbralo izredno veliko tekmovalcev, saj so poleg predstavnikov črne nastopili tudi zastopniki barvaste metalurgije; sodelovalo je okoli 300 tekmovalcev iz podjetij, ki so pred dobrima dvema letoma podpisala samoupravni sporazum v okviru črne in barvaste metalurgije. Organizacija te športne manifestacije je bila letos zaupana našemu podjetju.

Predstavniki iz železarn Jesenice, Ravne in Store, Mariborske livarne, Tovarne dušika iz Ruš,

čudež, bi rekli naši predniki, naslednji dan je bil sončen, sicer ne brez grozečih oblakov, ki le

Srečanje odbojkarskih ženskih ekip Cinkarna : Železarna Ravne

Tovarne glinice in aluminija iz Kidričevega, IMPOL iz Slovenke Bistrice ter iz našega podjetja so se pomerili v naslednjih športnih disciplinah: v nogometu, kegljanju, odbojki, streljanju in TRIM štafeti.

Organizatorji te športne manifestacije so bili dan pred srečanjem sila nejevolni; nizki oblaki in nenehen dež so grozili, da bodo predvideno prireditev v celoti pokvarili. Toda, zgodil se je

co-ur-šu-to, ita-

jetja Marjan Leban, predsednik prireditvenega odbora, Franjo Klinger, dipl. ing., generalni direktor Cinkarne in Janez Kavčič, predsednik komisije za rekreacijo in metalurške športne igre.

Srečanja v posameznih pano-gah so bila zelo napeta.

NOGOMET. Nogometna moštva so bila razdeljena v dve skupini po štiri ekipe. V prvi skupini so tekmovali: Mariborska livarna : Cinkarna, Celje 2 : 1 (1 : 1), IMPOL, Slovenska Bistrica : Tovarna dušika, Ruše 0 : 5 (0 : 2), IMPOL : Cinkarna 0 : 1, (0 : 0), Mariborska livarna : Tovarna dušika 5 : 1 (2 : 1).

Vrstni red v prvi skupini je bil naslednji: 1. Mariborska livarna, 2. Tovarna dušika, Ruše, 3. Cinkarna, 4. IMPOL, Slovenska Bistrica.

Ekipe v drugi skupini so dosegle naslednje rezultate: Železarna Ravne : Tovarna glinice in aluminija 4 : 0 (2 : 0), Železarna Jesenice : Železarna Store 0 : 3 (0 : 4), Tovarna glinice in aluminija : Železarna Jesenice 3 : 1 (1 : 0), Železarna Ravne : Železarna Store 4 : 2 (1 : 1).

Vrstni red v drugi skupini: 1. Železarna Ravne, 2. Železarna Store, 3. Tovarna glinice in aluminija, Kidričevo, 4. Železarna Jesenice.

(Nadaljevanje na 10. strani)

Generalni direktor Cinkarne je na otvoritvi letnih športnih metalurških igrah pozdravil vse člane nastopajočih ekip in jim zaželel mnogo športnih uspehov na tem srečanju.

niso skazili športnega vzdušja.

Ob 8. uri so se tekmovalci zbrali na Glaziji, kjer so jih pozdravili predstavniki našega pod-

Maloštevilčni gledalci (cinkarnarji, ki niso tekmovali), so vpodbujali naše tekmovalce pri vseh disciplinah

Vili Lešek je zastopal barve naše kegljaške ekipe

Zbor vseh udeležencev letnih športnih metalurških iger na igrišču NK Kladivar — Glazija

Enotnost je treba tudi v bodoče krepiti

Sekretarja osnovne organizacije ZK tovariša Leopolda Slapnika smo zaprosili za oceno delovanja družbeno-političnih organizacij v zadnjih nekaj letih

Ko se ob pripravah na svečano proslavitev 100. obletnice našega podjetja ozremo na vlogo in pomen dela družbeno-političnih organizacij v zadnjih nekaj letih, se spremljevalcem aktivnega družbeno-političnega delovanja, zlasti pa še njegovim aktivnim kreatorjem nudi dokaj pozitivna ocena.

Dejstvo je, da so iz vseh preizkušenj in težav v letih od 1967 dalje, ko je Cinkarna preživljala hudo poslovno krizo, izšle družbeno-politične organizacije — tu mislim predvsem na ZK in sindikalno organizacijo — trdnije, akcijsko bolj usposobljene, z enotnim programom in tudi bogatimi izkušnjami.

Ne podcenjujemo slabosti, ki nas še vedno spremljajo in težave, ki se vedno znova porajajo, vendar nas nekateri drugi pomembni kazalci navdajajo z optimizmom za bodoče družbeno-politično delo.

Med najpomembnejše štejem zlasti visoko stopnjo zavesti kolektiva v okviru katerega družbeno-politične organizacije delujejo.

Zrelost, ki jo je cinkarniški kolektiv že velikokrat izpričal je temelj, ki nas tudi usmerja v našem delovanju.

Tudi če ne ponavljam znanih naporov in samoodrekanja v materialnem in drugih ozirih v letih 1969 — 1970, ko je kriza doživela svoj vrh, nam ostane še vrsto primerov, ki nam to potrjujejo.

Taki primeri so zlasti v dodatnem prostovoljnem brezplačnem delu za izboljšanje poslovnih uspehov, znani solidarnosti delavcev med posameznimi poslovnimi enotami in obrati ter enotami, da se podjetje kot celota razvija na vseh področjih svoje dejavnosti.

Drugi pomembni dejavnik, ki pozitivno vpliva na vlogo in utrjevanje družbeno-politične akcije se kaže v enotnosti stališč posameznih družbeno-političnih organizacij, samoupravnih organov in tudi vodstva podjetja.

Zanimivo je, da je bila ta enotnost dosežena v vseh globalnih vprašanjih razvoja podjetja, njegovega poslovanja in usmerjanja medsebojnih odnosov v kolektivu.

Predvsem mislim, da je treba to enotnost v prihodnje še krepiti ne glede na to, kdo je iniciator posameznih stališč. Nedvomno so poti do oblikovanja stališč pri posameznih organizacijah in organih različne, kar je ne le normalno, ampak tudi nujno, glede na specifičnost le-teh, vendar je predvsem pomemben končni rezultat za skupno izvedbo zadanih nalog.

Naj poudarim, da je organizacija ZK v Cinkarni na svojih delovnih konferencah pri sprejemanju stališč in sklepov vedno uspela te sklepe vključiti v akcijski program samoupravnih organov, še važnejše pa je dejstvo, da so bili ti sklepi v veliki večini primerov tudi realizirani.

Ob splošni oceni dejavnosti družbeno-političnih organizacij

pa ne smemo tudi mimo njihove aktivnosti v razvoju samoupravnih odnosov, realizacije ustavnih dopolnil in prizadevanju, da se funkcije odločanja v čim večji meri prenesejo na širši krog delavcev, ki v okviru sedanjih PE in bodočih TOZD zagotavljajo skladen razvoj podjetja.

Ob tej decentralizaciji, ki nujno mora sproščati samoiniciativnost in vzpodbujati k večjemu osebnemu prispevku pri delu vseh zaposlenih, saj temelji tudi na materialni stimulaciji, pa je potrebno opozoriti na veliko vlogo in odgovornost družbeno-političnih subjektov v podjetju predvsem z vidika nujnosti skladnega razvoja in skrbno pretehtanih odločitev.

Normalno je, da taki procesi nosijo s seboj težnje, ki so lahko v določenem obdobju tudi škodljive ne glede na to ali se le-te pojavljajo v želji, da se zadržijo stari odnosi, ki niso v zadostni meri vzpodbujali k širjenju kroga dejanskega odločanja o rezultatih dela, ali pa v drugi skrajnosti, da se za vsako ceno kar čez noč dosežejo rezultati, kateri po svoji naravi predstavljajo proces daljšega obdobja.

Družbeno-politične organizacije morajo biti sposobne te pojave spremljati in analizirati ter usmerjati razvoj take politike po poti realizma in optimalnih rezultatov, kajti v nasprotnem primeru se vse bolj intenzivno večajo možnosti nesporazumov in zaostrenih medsebojnih odnosov, kar v bistvu nosi s seboj nezdrave, enostranske in poenostavljene interpretacije.

Nujno bo v prihodnje našo družbeno-politično aktivnost zavestno širiti v smeri vključeva-

nja večjega dela članstva v delo.

Se vedno smo preveč zaprti v ozke kroge dogovarjanja in tudi reševanja posameznih problemov, kar dolgoročno ni pozitivno.

Pri vključevanju večjega števila članov v aktivno delo nastajajo sicer mnogi problemi, saj je vse to vezano na čas, prostor, temeljitejšo pripravo gradiva in slično, vendar mimo te orientacije ne smemo, celo več — dolžni smo jo uresničiti.

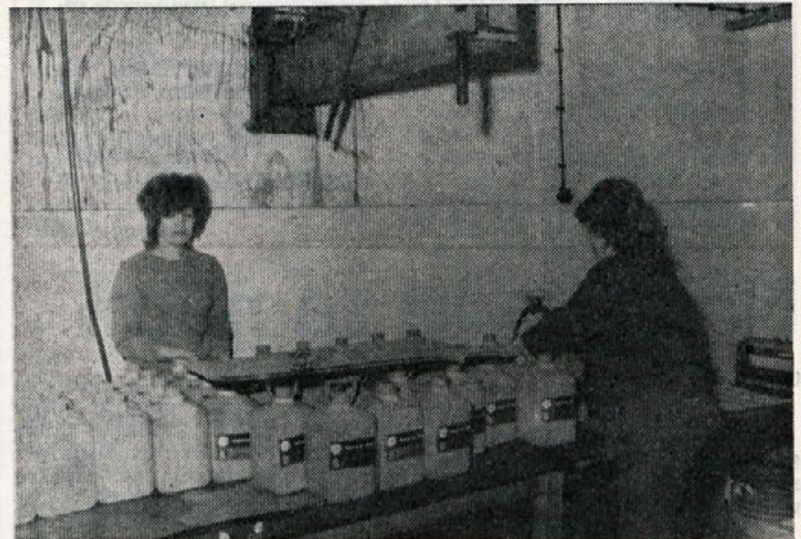
Zelo pomembno za učinkovitost družbeno-političnega delovanja, zlasti pa še za učinkovitost informiranja je tudi aktivnejši odnos vodstvenih delavcev do

teh vprašanj, kjer smo v zadnjem obdobju, zlasti še po reorganizaciji samoupravljanja dosegli dokaj dobre rezultate. Ti rezultati pa niso povsod enaki, saj mnogi še niso spoznali pomembnosti skupnih dogovorov, ki naj bi jih prenašali v verifikacijo med ljudi v enote, obrate, oddelke itd. Ta nezadostno razvit čut odgovornosti do družbeno-političnega dogovarjanja se občasno potrjuje tudi na širših skupnih, kot so seje političnega aktiva, ki praviloma zaseda izven rednega delovnega časa.

Udeležba večkrat ni zadovoljiva, posamezniki se kljub vabilom sej ne udeležujejo, ne morejo pa vedno dovolj opravičiti svojih izostankov.

Razumljivo je potemtakem, da v takih primerih ni mogoče organizirati po enotah in obratih ustrezne razprave z globljim razlaganjem posameznih zadev, kar seveda lahko vodi v enostranske, necelovite zaključke.

Vse to so poleg uspešnega delovanja družbeno-političnih organizacij še odprte naloge, katerih uresničitev bo zahtevala še dosti naporov in odločnosti pri delu.

Polnite v preparator — pomožno sredstvo v grafiki v plastične posode

Starejši člani slabše kot lani

Nogometno sindikalno prvenstvo v konkurenci starejših članov (nad 35 let starosti) je za nami. Kljub temu, da se iz let v leto prijavlja večje število ekip, kar je razveseljivo, saj je konkurenca večja in tekmovalna zanimivejša pa tega za letošnje prvenstvo ne moremo trditi, saj so nekatere ekipe puščale nasprotniku točke brez borb, kar je enkrat storila tudi naša ekipa zaradi nepopolne postave.

Delno krivdo za nepopolno prvenstvo v malem nogometu pa nosi tudi slabo vreme, saj je bilo preloženo dvakrat zaradi velikih nalivov. Kljub vsemu pa se bodo morali igralci, ki so bi-

li izbrani na naše moštvo v prihodnje zavedati, da zastopajo barve svojega podjetja, katero si po kvaliteti igralcev pravgotovo zasluži višji plasman. Za Cinkarno so nastopali: LEBAN Marjan, NIKOLIĆ Milan, KOKOTEC Jože, POSINKE Franc in VIDMAR Viktor, v ekipi sta bila še ing. TUKARIĆ Marko, ki je bil službeno odsoten in LUKASČEK Zlatko, ki je imel srečen družinski dogodek, rodil se mu je sin, in ni nastopil.

Rezultati tekem:
CINKARNA : EMO 2 : 2,
CINKARNA : ŽELEZARNA 1 : 6,
CINKARNA : KLIMA 3 : 0 b. b.
CINKARNA : AERO 0 : 3 b. b.
CINKARNA : OBCINA neodi-

grano.
Listvica I. lige starejših članov:

odig. tekem		razlika v golih
1. ŽELEZNICA	5	19 : 5
2. AERO	5	14 : 8
3. EMO	4	6 : 8
4. CINKARNA	4	4 : 11
5. OBCINA	3	4 : 12
6. KLIMA	3	2 : 7

Program prireditev ob 100-letnici podjetja

Delovni kolektiv CINKARNA — CELJE letos proslavlja 100-letnico podjetja. V počastitev tega pomembnega jubileja vas vabimo na naslednje prireditve pred osrednjo slovesnostjo, ki bo dne 6. oktobra 1973.

23. SEPTEMBRA 1973, OB 9. URI:

veliki šahovski turnir v sindikalni dvorani Cinkarne — Celje, na katerem bo sodelovalo 12 ekip iz celjskega področja;

26. SEPTEMBRA 1973, OB 15,30 URI:

gasilsko tekmovanje v Cinkarni — Celje na katerem se bodo pomerila prostovoljna gasilska društva in poklicne gasilske enote;

27. SEPTEMBRA 1973, OB 15,45 URI:

na Glaziji nogometna tekma NK OLIMPIJA : NK MARIBOR ob 15. uri se bosta pomerili cinkarniški ekipi DEBELI IN SUHI;

3. IN 4. OKTOBRA 1973, OB 16. URI:

bodo v kinu Metropol predvajali film o Cinkarni

6. OKTOBRA 1973 OB 11. URI

OSREDNJA PROSLAVA 100-LETNICE PODJETJA ob novi tovarni titanovega dioksida.

od 13. ure dalje na Gričku tovariško srečanje s kulturnim in športnim programom.

Delovni kolektiv
CINKARNE C E L J E

Sodelavci, ki so preko 30 let zaposleni v podjetju

AGREŽ Franc
DEČMAN Anton
JUS Alojz
LUŽAR IVAN
TERGIAV Franc
VALENČAK Jože
VREČAR Anton
ZELE Pavel

Sodelavci, ki so preko 25 let zaposleni v podjetju

APNAR Vinko
BRATINA Ernest
ČATER Maks
DIMEC Jožica
FRANCE Anton
FEGUŠ Karel
GUTENBERGER Franc
HAAS Vinko
HANCIC Mihael
JELEN Emil
JERAM Stanko
JUG Milan
KAČ Stanislav
KARNER Stanko
KERČEK Rudi
KOLAR Ludvik
KOMERICKI Stanko
KOSIR Slavko
KOVAC Franc
KOVAC Štefan
KOVACIČ Jože
KRAJNC Majda
KRISTAN Stanko
KROŠL Stanislav
KUKOVIČ Anton
LAMPRET Lovro
LEDINSKI Milivoj
LJUBIČ Marija
LONČAR Ivan
MAK Stanko
MUROVIČ Drago
NOVAČAN Franc
NOVAK Hedvika
NOVAK Stanislav

OBREZ Franc
OCVIRK Jože
OCVIRK Stanko
OVTAR Anton
PERSOLJA Vinko
PLANINSEK Vinko
PLANINSEK Ivan
PLETERSKI Stanislava
POČKAJ Marija
POKLSEK Franc
POTOCNIK Alojz
POŽENEL Franc
PUSTOSLEMSEK Rozika
RAMSAK Karel
RAMSAK Matija
ROZMAN Franc
SKRLOVNIK Ivan
SLATINSEK Jože
SLEMENIK Stanko
SMOLE Anton
SEŠKO Kristina
SKET Jožef
ŠKOBERNE Marija
ŠTIFTER Franc
ŠULIGOJ Janko
VERVEGA Slavko
VERVEGA Viktor
VIČIČ Ivan
VODEB Franc
VRBEK Jože
VREČKO Olga
VRHOVSEK Jože
ZAKOŠEK Alojzija
ZDOLSEK Martin
ZORKO Anton
ZUPANC Marija

Sodelavci, ki so preko 20 let zaposleni v našem podjetju

AMON Ivan
ARCAN Anton
ASENBERGER Jože
BABNIK Jožef
BAJEC Ivan
BELINA Anton
BERIČNIK Peter
BEZGOVSEK Ludvik
BLAZIČ Alojz
BOTUSIČ Marino
BRATINA Franc
BRATINA Marija
BREŽNIK Marjan
BRUMEC Stanislav
CAJHEN Jožef
CENTRIH Franc
CITERER Vladimir
COCEJ Oton
CANADI Katarina
CANADI Štefan
CATER Bernard
CEBULAR Jožef
CEPIN Martin
CERNELIČ Marko
CREPINSEK Ferdinand
CRETNIK Ivan
CUK Franc

Najtežje je za nami

(Nadaljevanje s 1. strani)

Razgovor z generalnim direktorjem Cinkarne — Celje, Franjom Klingerjem, dipl. ing. ob visokem jubileju podjetja.

in izboljšati tehnološke postopke. Načrtujemo tudi manjše in vesticije v finalizacijo nekaterih naših proizvodov oziroma izpopolnitev proizvodne palete. V zvezi z intenzivnimi pripravami na povezovanje kemijske industrije pa moramo vse naše načrte temeljito pregledati in jih uskladiti celotnimi potrebami.

Kako ocenjujete gospodarski položaj podjetja v letošnjem letu?

V letošnjem letu smo načrtovali dobre poslovne rezultate, žal pa nam je požar v obratu titanovega dioksida te načrte močno pokvaril.

Cinkarna — Celje je prehodi la težko pot, ki je pogosto izgledala brezupna, vendar danes lahko trdimo, da je bila naša pot pravilna, kar kažejo doseženi poslovni rezultati. To seveda ni zasluga posameznika ali skupine ljudi, temveč celotnega

kolektiva, zlasti tistih ljudi, ki so v teh težkih pogojih ostali zvesti kolektivu, nadalje samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij in uprave podjetja. Zrelost kolektiva je bila prvi pogoj, da smo lahko dosegli to, kar smo, seveda ob pomoči zunanjih dejavnikov, zlasti občinski forumi so imeli vedno razumevanje za našo problematiko.

Kako ocenjujete razvoj družbenega standarda v tem obdobju?

Kljub velikim težavam smo v tem obdobju vlagali precejšnja sredstva v družbeni standard, bodisi na področju rekreacije in letnega oddiha, kakor tudi pri reševanju stanovanjskih vprašanj (nakup stanovanj, krediti za individualno gradnjo). Danes je problem nakupa stanovanj težji, ker so stanovanja zelo draga, zato se je podjetje preorientiralo na individualno gradnjo, ker bomo na ta način lahko rešili več stanovanjskih problemov. Če bi se situacija ekonomsko stabilizirala, bo potrebno poiskati take oblike, da bomo čim prej pridobili več stanovanj; letno bomo morali zagotoviti najmanj dvajset stanovanj, da bomo lahko odpravili kritično situacijo, ki trenutno vlada na tem področju.

Ob koncu razgovora je tovariš direktor dejal, da so perspektivne možnosti za boljši jutri mnogo boljše, kakor so bile pred tremi leti, to pa ne pomeni, da ni treba biti več enoten in prizadeven, kajti če ne bo monolitnosti, se lahko znajdemo tam, kjer smo bili pred tremi leti. Tega se mora zavedati celoten kolektiv.

Z. Sentjurc

Nekateri kazalci poslovnega rezultata v letih 1967 do 1972

Kazalec	1967	1968	1969	1970	1971	1972
Celotni dohodek v 000 din	252.340	299.790	352.646	290.166	338.182	403.918
Dohodek na zaposlenega din	18.961	26.158	25.563	17.636	40.581	53.458
Povprečen OD na zaposlenega din	880,91	898,41	999,79	1.096,76	1.391,22	1.746,75
Število zaposlenih	2.151	2.080	2.206	1.898	1.535	1.544
Izvoz v USA dolarjev	5.350.972	5.991.142	8.515.061	5.667.183	4.918.348	6.157.350

JUBILANTI

DEČKO Franc
 DANKOVEC Alfonz
 DERŽEK Avgust
 DIMEC Zvonimir
 DOMJANIČ Viktor
 FERJANC Danijel
 FILEJ Anton
 FAJDIGA Julijana
 GRABAR Franc
 GRABLER Alojz
 GUZEJ Stane
 HERCEGONIJA Ivan
 HERCOG Jakob
 HODEJ Egidij
 HOHNJEČ Josip
 HOKMAN Stjepan
 HORVAT Bojan
 HORVAT Julijana
 HROVATIČ Ivan
 HRUSEVAR Jože
 IVANKOVIČ Ivan
 JAGODIČ Leopold
 JANC Rudolf
 JANIČ Jože
 JAVORNIK Kristina
 JAZBINSEK Amalija
 JAZBINSEK Franc
 JELEN Jakob
 JELEN Jernej
 JESENICNIK Konrad
 JOST Ana
 JURAK Jože
 KAKER Vida
 KERŠ Ciril
 KISOVEC Rihard
 KLENOVSEK Anton
 KLINČAR Ivan
 KNEZ Viktor
 KOKOT Ivan
 KOLSEK Friderik
 KONEC Alojz
 KOPRIVNIK Edvard
 KOREN Karel
 KORENJAK Franc
 KORENJAK Viktor
 KOREZ Anton
 KOS Ivan
 KOS Leopold
 KOS VII
 KOSABER Ivan
 KOSENA Franc
 KOVAČ Jože
 KOVAČIČ Alojz
 KOVAČIČ Ivan
 KRAJNC Rudolf
 KREBS Andrej
 KRISTAN Milan
 KRISTANSEK Jakob
 KROFLIČ Ivan
 KRŠNIK Milan
 KUKOVIČ Ivan
 KUKOVIČ Karel
 KUTNJAK Marija
 KUTNJAK Vinko
 LAJLER Jože
 LAZAR Anton
 LESJAK Avgust
 LESEK Karel
 LESEK Franc
 LIPAR Franc
 LJUBIČ Jože
 LONČAR Franjo
 LONČAR Rudolf
 LONČAR Terezija
 MAJERIC Maks
 MARČEC Josip
 MAROSEK Zofija
 MASTNAK Alojzij
 MLAKAR Anton
 MLINARIČ Jože
 MOHAR Vincenc
 NEDOH Radovan
 NOVAK Jakob
 NOVAK Stanko
 OBLAK Rudolf
 OGRAJENSEK Baltezar
 OPERČKAL Marija
 OPERČKAL Vinko
 PANGERL Stanko
 PAUSER Vinko
 PETKOVSKI Simo
 PEVEC Viktor
 PIKL Vinko

PLANINC Ivan
 PLEVNİK Anton
 PLIBERSEK Jože
 PODRGAJS Ivan
 PODHRAŠKI Stjepan
 POSEDEŃSEK Vladimir
 POSINEK Franc
 RABUZIN Branko
 RABUZIN Ivan
 RABUZIN Terezija
 RAMSAK Božo
 RAMSAK Ivan
 RAVNJAK Jožef
 REBOV Janko
 RECKO Leopold
 REJC Ivan
 ROŽIČ Franc
 SENICA Marija
 SINANOVSKI Naip
 SKALE Anton
 SKALE Viktor
 SLAPSAK Martin
 SLUGA Ivan
 SMONKAR Ivan
 SMREČNIK Mirica
 SMODIČ Franc
 SREDOVNIK Franc
 SRNOVRŠNIK Ivan
 STRASEK Stefan
 ŠAFARIČ Štefan
 SESKO Leopold
 SESKO Ludvik
 SESKO Milan
 SESKO Stanislav
 SESKO Vikica
 SKET Franc
 SKET Ivan
 SKORNIK Ivan
 SMON Leopold
 SPES Ivan
 SPILER Franc
 STEFANEK Marija
 STEFANEK Peter
 STEKLIČ Stanislav
 ŠTERBAL Mila
 ŠTORMAN Konrad
 ŠUPEK Ivan
 TEKAVC Oto
 TOČAJ Anton
 TOČAJ Franc
 TOMAN Adolf
 TOMAZIČ Anton
 TOVORNIK Franc
 TROJAK Štefan
 URŠIČ Peter
 VELEŃSEK Anton
 VENĖUST Marija
 VERANIČ Ivan
 VIDMAR Leopold
 VIDMAR Viktor
 VOĐEB Jožef
 VREČER Franc
 VRHOVSKI Leopold
 VRHOVSEK Franc
 VRHOVSEK Štefka
 ZAGMAJSTER Ludvik
 ZAJC Jožica
 ZUPANC Albin
 ZUPANC Stanislav
 ZUPANČIČ Franc
 ŽGAJNER Franjo
 ŽGAJNER Maks
 ŽNIDAR Frančiška
 ŽNIDER Konrad
 ŽNIDER Ivan
 ŽURAN Jože
 VRUNČ Zvonko

Proizvodnja in produktivnost dela v juliju in komulativno za čas od 1. 1. do 31. 7. 1973

Osnovni plan za mesec julij je bil dosežen s 94,53 %. V primerjavi s proizvodnjo, ki je bila dosežena v juniju pa je le-ta v juliju manjša za 14,4 %. Manjšo proizvodnjo smo dosegli v glavnem v poslovnih enoti metalurgija, zaradi planiranih letnih remontov stare naprave za proizvodnjo žveplene kisline in remonta v valjarni.

V posameznih poslovnih enotah so bili doseženi naslednji rezultati:

Poslovna enota	Doseganje osnovnega plana	Primerjava z mesecem junijem
Metalurgija	129,16	79,52
Kemija:	89,11	89,84
— Kemija I.		90,49
— Kemija II.		99,79
— Kemija III.		80,19
Grafika	70,54	92,14
Vzdrževalni obrati	46,78	79,06

V PE metalurgija so v mesecu juliju dosegli manjšo proizvodnjo od one, v juniju: žveplene kisline (remont na PIK) cinkove pločevine, cinkovih čašic, zamak cinka, rondel, vlitih anod in dimnih tuljav.

V kemiji I Celje so dosegli manjšo proizvodnjo naslednjih proizvodov od one, ki je bila dosežena v juliju: natrijevega-sulfida, litopona, superfosfata, modre galice, flovita, humovita, cinkovega belila.

V kemiji II, Celje so dosegli manjšo proizvodnjo organskih barvil.

V kemiji III, Ljubija so dosegli manjšo proizvodnjo naslednjih proizvodov: ftalnih in oljnih minijev ter osnovne antikorozijske barve.

V PE grafika so dosegli manjšo proizvodnjo od one v juniju: avtotopijskih plošč,

kemolit plošč in kemolit oslojenih plošč, ter tiskarskih barv.

V PE vzdrževalni obrati pa je bila dosežena manjša proizvodnja od one v juniju v glavani.

Kumulativni osnovni plan za razdobje I-VII 1973 pa je bil v merilu celotnega podjetja dosežen z 89,32.

Posamezne poslovne enote so dosegle kumulativni plan takole: PE metalurgija 103,5, PE kemija 88,69, PE grafika 72,12, PE vzdrževanje 44,48.

V primerjavi z istim razdobjem preteklega leta je proizvodnja porasla v merilu celotnega podjetja za 15,58 %. V posameznih poslovnih enotah pa znaša ta porast: v metalurgiji 8,26 %, v kemiji 17,04 %, v grafiki 28,82 %, in v vzdrževalnih obratih 807,23 %.

Ker je vrednost blagovne proizvodnje v primerjavi z istim razdobjem preteklega leta hitreje naraščala od zaposlenosti, ugotavljamo v letošnjem letu porast produktivnosti dela za 6,33 %. Dinamika porasta produktivnosti je bila do vključno junija močnejša od one v juliju. Do tega je prišlo zaradi zmanjšanja proizvodnje v tem mesecu; vendar pa bo kumulativno z avgustom (ko bodo končali remont) dosežena stopnja produktivnosti iz meseca junija.

V mesecu juniju smo izvozili proizvodov in uslug v vrednosti 782,135 \$ kar je 35,46 % več kot predpisuje mesečni plan. Kumulativno smo plan izvoza za razdobje I-VII dosegli s 96,04 %; v primerjavi z istim razdobjem preteklega leta pa je vrednost prodaje v tujino porasla za 22,67 %.

64,89 % vrednosti prodaje v tujino je bilo prodane za konvertibilno valuto preostanek pa za vzhodno-evropsko klirinško valuto.

Letne športne metalurške igre TMA Izlet na Peco

(Nadaljevanje s 6. strani)

Za končno uvrstitev so se pomerile ekipe v finalu, in sicer: za 7. in 8. mesto Železarna Jesenice : IMPOL 4 : 2 (1 : 0), za

venska Bistrica.

Gole za Cinkarno so dali: Kotec, Kajtner 2.

KEGLJANJE — ženske. Nastopilo je pet ekip, ki so se raz-

Srečanje nogometašev Cinkarne in Mariborske livarne

5. in 6. mesto Cinkarna : Tovarna glinice in aluminija 1 : 3 (0 : 1), za 3. oziroma 4. mesto Železarna Štore : Tovarna dušika Ruše 5 : 6 (0 : 5), za 1. in 2. mesto Mariborska livarna : Železarna Ravne 1 : 0 (1 : 0).

Končni vrstni red je bil naslednji: 1. Mariborska livarna, 2. Železarna Ravne, 3. Tovarna dušika Ruše, 4. Železarna Štore, 5. Tovarna glinice in aluminija Kidričevo, 6. Cinkarna, 7. Železarna Jesenice, 8. IMPOL Slo-

vrstile takole: 1. Železarna Ravne (262), 2. Železarna Jesenice (234), 3. Tovarna dušika Ruše (210), 4. Železarna Štore (205), 5. Cinkarna (189).

Moške ekipe so bile številnejše. Razvrstile so se takole: 1. Železarna Jesenice (612), 2. Tovarna dušika Ruše (610), 3. Železarna Štore (566), 4. Železarna Ravne (529), 5. Cinkarna (512), 6. Mariborska livarna (452), 7. IMPOL Slovenska Bistrica (400).

ODBOJKA. V odbojki so tekmovalle le ženske, in sicer tri ekipe, ki so dosegle naslednje rezultate: Železarna Ravne : Cinkarna 2 : 1 (15 : 4, 13 : 15, 15 : 9), Železarna Jesenice : Cinkarna 2 : 0 (15 : 4, 16 : 14), Železarna Ravne : Železarna Jesenice 0 : 2 (8 : 15, 11 : 15). Končni vrstni red: Železarna Jesenice, Železarna Ravne, 3. Cinkarna.

STRELJANJE. V streljanju se je pomerilo sedem ekip, ki so se

razvrstile takole in dosegle naslednje število krogov: 1. Železarna Štore (980), 2. Tovarna dušika Ruše (954), 3. Železarna Jesenice (953), 4. Železarna Ravne (952), 5. Cinkarna (883), 6. IMPOL Slovenska Bistrica (822), 7. Mariborska livarna (734).

TRIM štafeta — mešano: 1. Železarna Ravne 7.12,3, 2. Cinkarna 7.30,8, 3. Železarna Jesenice 7.54,2, 4. Mariborska livarna 8.21,9, 5. IMPOL Slovenska Bistrica 8.43,5, 6. Železarna Štore 10.25,6.

Po končanem tekmovanju so se udeleženci zbrali v Samopostrežni restavraciji v Gaberju, kjer so bili najboljšim podeljeni pokali in plakete. Vsi udeleženci tega športnega tekmovanja so se pohvalno izrazili o brezhbitni izvedbi srečanja, za kar gre zahvala vsem, ki so prizadevno delali pri celotni organizaciji.

Prvič, drugič... in končno za detek

Naši strelci so se plasirali na peto mesto

Planinska sekcija Cinkarne je organizirala 24. in 25. avgusta 1973 izlet na Peco. Izleta se je udeležilo 30 planincev, med katerimi so bili tudi taki, ki so prvič poskusili s planinarjenjem. Številčno je bil ta izlet najmočnejši v letošnjem letu, verjetno je k temu pripomogla tudi akcija za vzpon na Triglav, ki bo v začetku meseca septembra. Nekateri so s tem preizkusili svoje moči in sposobnosti, saj ni lahko biti planinec. Sploh pa je priporočljivo nabiranje kondicije pred kakim večjim vzponom.

Tako smo se zbrali predvsem z namenom, da se malo »ogrejemo«
pred vzponom na Triglav. Po drugi strani pa je Peca markantna gora vzhodnih Karavank. Z njenega vrha se odpirajo široki razgledi v vse smeri.

Že sama pot z avtobusom nam je nudila mnogo lepih užitkov ob pogledu na našo Koroško. Pokrajina je čudovita. Kraji se vrstijo in vsak ima svoj pečat, od železarskih Raven, Mežice s svojim rudnikom in topilnico svinca pa vse do Črne. Motila nas je samo umazana reka Meža in zgrozili smo se ob misli, kako človek uničuje naravo, uničuje življenje v njej in pogosto samemu sebi škoduje.

Avtobus nas je pripeljal v ozko dolinico, od koder smo po četrtni urni hoji prišli do gostišča Mihev. Mimogrede omenim, da je to zelo stara hiša. Po pripovedovanju gospodarja je to ena izmed najstarejših hiš v tem delu, gospodar sam pa lahko s ponosom razlaga, kako je prišel do številnih lovske trofeje.

Od Miheva smo krenili po markirani poti do doma pod Malo Peco, ki je na višini 1.654 m. Hodili smo približno dve uri in v mraku smo s eznašli v planinskem domu. Dom sam je lepo urejen in tako nam je večer minil v dobrem razpoloženju.

Ker je na vrh Pece — 2.126 m — samo ura in pol hoda, smo zjutraj malo dalj časa ležali, proti navadi, da se v planinah zgodaj vstaja. Med osmo in deveto uro pa smo v malih skupinah krenili proti vrhu. Na vrh sam se da priti po dveh smereh, in sicer po zavarovani plezalni ali pa po zložnejši naavdni poti. Zavarovana smer je skrbno izbrana in nudi pravemu planincu dokaj lepih prijemov. Sam vzpon na vrh Pec pa ni težaven. Imeli smo smolo, da je bilo megleno, tako nismo mogli občudovati okolice. Lahko pa smo po poti občudovali pisano planinsko floro, ki je v tem delu zelo lepa.

Odpravili smo se nazaj proti domu, kjer smo se malo okrepčali, nato pa smo krenili nazaj v dolino. Sebe, ko smo se vračali, smo videli, da je pot do doma precej strma, kar prejšnji dan zaradi mraka in spočitih nog sploh nismo opazili.

Na dogovorjenem mestu smo zopet pričakali avtobus, da nas popelje proti domu. Veseli smo bili, da smo spoznali nov del slovenske zemlje, ki nam s svojo lepoto nudi nešteto užitkov. Videli smo našo lepo Koroško, videli, kje spi kralj Matjaž v svoji votlini in zaželeli smo, da bi bilo tudi tam nam lahko spanje in mirni dnevi v naši lepi domovini.

Marija Pečnik

Članica odbojarske ekipe Metoda Kastelic je prejela plaketo za doseženo tretje mesto naše ekipe

Nevarnosti, ki grozijo v sodobni vojni

(Nadaljevanje)

c) STROJI ZA REŠEVANJE IN ODSTRANJEVANJE RUŠEVIN

Za tehnično reševalna dela in odstranjevanje ruševin danes najučinkoviteje lahko uporabljajo razne stroje, ki so v uporabi vsakodnevno. Pri tehnično-reševalnih delih predvsem uporabljajo stroje za naslednje namene:

- za odstranjevanje ruševin zaradi reševanja zasutih,
- odstranjevanje in čiščenje porušeni in zasutih komunikacij v naseljih in mestih ali izven njih,
- za rušenje zgradb ali delov ruševin, ki bi se same porušile,
- za varovalna in zemeljska dela v primeru poplav in potresov,
- za dekontaminacijo terena in zgradb oziroma pri odstranjevanju kontaminiranih površin zemljišča, ki so kontaminirana z radiološko-biološko kemičnimi napadalnimi sredstvi itd.,

Mehanizacija, ki pride v poštev pri tehnično-reševalnih delih je naslednja:

- dozerji vseh vrst, predvsem na pnevmatikah za zavarovanje neposrednega prihoda k ruševinam, za razčiščenje prostorov za delovna mesta drugih strojev, za zavarovanje najvažnejših in nujno potrebnih komunikacij in podobno. Pri reševanju ljudi, zasutih v javnih in drugih zakloniščih in ruševinah; pri vseh reševalnih delih bodo ti stroji nezamenljivi,
- buldožerji na gosenicah, teži ne 7 in več ton z učinkom od 20 — 25 m³/h,
- buldožerji na pnevmatičnih kolesih, delovni učinek do 70 m³/h,
- avtožerjavi, kapacitete 18 ton tovorni učinek 20 m³/h,
- vilničarji vseh vrst,
- avtokare vseh vrst,
- nakladalci z gosenicami in pnevmatikami z delovnim učinkom od 20 — 60 m³/h,
- razni kompresorji s pnevmatskim orodjem za vrtanje in prebijanje,
- gasilske motorne brizgalne in bencinske ter električne črpalke za odstranjevanje vode iz kletnih in drugih prostorov,
- varilni aparati za rezanje armirano — betonskega železa in drugih železnih konstrukcij, popravila instalacij,
- motorne žage za rezanje lesenih konstrukcij pri zgradbah
- transportna sredstva: kiperi, avtomobili, demperji in druga samohodna vozila za odstranjevanje in prevoze ruševin,

Navedeni stroje razporejajo ekipam, vodom in četam tehnične reševalne službe.

Kot je razvidno se veliko število raznih gradbenih strojev za sport, nakladanje kopanje in devikalni in horizontalni tranla v stenah, s katerimi razpolagajo gradbena podjetja in ko-

munalne službe, lahko učinkovito uporabljajo pri delih reševanja in odstranjevanja ruševin.

Karakteristično je mehanizirano delo, v tem primeru veliki delovni učinek in obseg dela, možnost dela pri slabi vidljivosti. Vendar uporaba strojev zahteva medsebojno koordinacije in sinhronizacije organizacije dela in postopno uvajanje v delovne procese, kot čvrsto in strokovno organizacijo, maksimalno racionalnost, izjemno pozornost v vodstvu s stroji itd.

IV. POSTOPEK OB REŠEVANJU

Ko govorimo o zasutih v ruševinah in o njihovem reševanju, imamo masovno ali v večjem številu, kot tudi posamezne zasute žive ljudi v porušeni zgradbah, industrijskih obratih zakloniščih in drugih objektih, kjer se lahko nahajajo ljudje v času nesreče, ki so se porušili zaradi potresa, poplave, snežnih in zemeljskih plazov, z eksplozijo ali z delovanjem sovražnih uničevalnih sredstev. Večje prometne nesreče posebej v železniškem in zračnem prometu lahko imajo za posledice tudi večje število zasutih ljudi.

Da bi rešili preživele iz ruševin je nujno, da jih čimprej najdemo in izvlečemo ter se jim takoj nudi prva pomoč to je tudi osnovni namen reševanja ljudi izpod ruševin. Toda potrebno je poudariti, da je reševanje kompleksna akcija, v kateri sodelujejo skoraj vse službe civilne zaščite in civilno prebivalstvo, ki se nahajajo v bližini, zelo pogosto pa sodelujejo pri tem delu tudi enote JLA.

Z vsemi deli, ki se izvajajo neposredno na sami ruševini v cilju reševanja, ne glede kdo jih izvaja: tehnično-reševalne ekipe civilne zaščite, delovne skupine civilnega prebivalstva iz samozastite, gasilci mehanizacija in podobno, je potrebno, da neposredno upravlja komandir specializirane reševalne ekipe, oziroma vodja tehnične reševalne enote.

Da bi bil učinek reševanja zelo hiter, najhitreje, najbolj racionalen in učinkovit, se je treba akcije lotiti plansko in metodično. Dejansko ne obstajajo utrjena pravila in šablone, ki bi veljale za vse primere reševalnih del, vendar je popolnoma jasno, da je treba reševalno operacijo, ves čas izvajati po nekakšni prioriteti in v redu, to pomeni po razporedu, ki se lahko prilagodi posameznim prilikam.

Vodja reševalnih del, ki se bo ravnal po pravilno utrjenem planu, bo odredil prioritete oziroma vrstni red dela, ki ga bo potrebno najprej opraviti, pravilna razporeditev in koriščenje dragocenega časa takoj po razdejanju lahko samo olajša uspešno izvrševanje naloge. Verjetno se bo izkazalo, da je za začetek reševalnih del potrebno upoštevati vse pomembne elemente reševanja, oziroma da se ne sme nobenega izpustiti, ker bi to lahko pomenilo zapravljanje človekovih življenj.

Vodja reševalnih del bo pri

analiziranju podatkov, ki jih ima, lahko ocenil pomembnost in način izvršenja naloge, a istočasno tudi možnost, kako obvladati težave, ki so se postavile pred njega ali ga pričakujejo. Šele takrat bo lahko začel dajati naloge ekipi po shemi, ki jo poznajo člani ekipe, oziroma ki bo razumljiva ljudem, ki sodelujejo pri reševanju, kar bo v marsičem olajšalo njihovo delovanje in iznajdljivost, a že s tem jim bo omogočeno tudi učinkovito izvrševanje naloge.

Reševalna dela bi v glavnem morala potekati po naslednjem redu:

- ogled prizadetega področja in zbiranje informacij,
- ogled s ciljem reševanja in sestava plana dela,
- reševanje z istočasnim preverjanjem reševalnih elementov,
- odstranjevanje ruševin z izvlečenjem ponesrečenih in
- popolno odstranjevanje ruševin in zbiranje mrtvih.

V nadaljevanju zajeta vsa reševalna dela do podrobnosti z določenimi izjemami.

OGLED PRIZADETEGA PODROČJA IN POROČANJE

1. Sestava, oprema in naloge ekipe za ugotavljanje prizadetega področja

Za ugotavljanje prizadetega področja bodo najpogosteje formirane specialne tehnične patrole, ki bodo razporejene po celotnem ogroženem področju, v primeru, da preti nevarnost od poplav, snežnih in zemeljskih plazov, ali zračnih napadov. Naloga teh patrol je, da takoj poročajo pristojnim organom o nevarnosti, ki preti, kakor tudi o posledicah, da bi ti organi na osnovi sprejetih poročil lahko takoj ukrenili vse potrebno za preprečevanje nesreče oziroma za odstranjevanje posledic. Pri posledicah, ki so takšne narave da zahtevajo nujno intervencijo, člani tehničnih patrol pa so sposobni, da lahko to delo opravijo, potem oni takoj samostojno intervenirajo.

Sestav tehničnih patrol na ogroženem področju bo odvisen od velikosti ogroženega področja, vrste nevarnosti, ki preti temu področju, ter pomembnosti ogroženega področja. Najpogostejše bo patrola imela 2—3 člane, ki bodo razporejeni po določenih rejonih, toda če to situacija zahteva se lahko formirajo večje enote: oddelki in vodi.

Člani tehničnih patrol morajo biti usposobljeni za samostojne intervencije pri nekaterih delih kot so:

- zapiranje ventilov na obeh koncih poškodovanih uličnih vodovodnih in plinskih cevi,
- gašenje požara, ki je nastal zaradi poškodovanih plinskih cevi,
- iskanje in zaznamovanje mest neeksploziranih bomb,
- reguliranje prometa v nevarni coni v sodelovanju z organi LM,
- odstranjevanje pretrganih električnih vodov izven dosega mioidočih,
- spremljanje in oddaljevanje ljudi iz ogroženih zgradb in zaklonišč,

— obveščanje prebivalstva v zgradbah in zakloniščih, ki so ogrožena od požara, poplave ali kakršne koli druge nevarnosti, da bi se ljudje pravočasno lahko umaknili na varno mesto.

Zaradi vsega omenjenega morajo biti člani tehnično-reševalnih enot, ki imajo vlogo izvidniških patrol ljudje, ki dobro poznajo mesto vodovodnih zapiralcev, smeri uličnih kanalov, razpored jaškov, zaklonišč in podobno.

Toda glavna naloga tehničnih patrol pri ugotavljanju prizadetega področja bo zbiranje podatkov na določenem rajonu in dostava teh podatkov štabu, ki jih je v ta namen poslal na ogroženo področje. Zaradi tega je treba ob formiranju teh patrol posvetiti največjo skrb sestavi in kvaliteti patrol, da bodo le-te dejansko ustrezale glavnemu cilju, to je ugotavljanje dejanskega stanja na ogroženem področju.

V svoji opremi bo patrola imela v glavnem lahki priročni material (pribor, orodje) za manjša hitra popravila na instalacijah ter najnujnejši material za zbiranje podatkov in vzdrževanje zveze s štabom civilne zaščite.

Osebna oprema mora biti prilagojena vrsti naloge, ki jo ima član patrola, vrsti nevarnosti, ki mu lahko preti in tudi vrsti nevarnosti, ki je ogrozila področje na katerem bo deloval. Oprema ga ne sme ovirati pri delu, vendar mora biti takšna, da mu omogoči osebno varnost. V specialnih pogojih ugotavljanja, kot na primer pri poškodovanju plinskih naprav ali ob sovražnem zračnem napadu, v katerem so uporabljeni bojni strupi ali radioaktivne bojne materije, mora biti tudi oprema specialna. Le dobro zavarovan član patrola bo z uspehom izpolnil svoje naloge.

Moramo se tudi zavedati, da ne bo vedno mogoče pošiljati na teren tehnične patrola, temveč bo v začetku katastrofe, kot je bila skopska, to odgovorno delo ugotavljanja bo prevzela na sebe tehnično-reševalna enota, ko se bo lotila reševalnega dela. V takšnih primerih bo enota poleg svoje osnovne reševalne naloge, posredovala štabu tudi vse dostopne podatke.

2. Postopek pri zbiranju podatkov na ogroženem področju

Vodja patrola, člani patrola ali vodja tehnično-reševalne enote se takoj po prihodu na ogroženo področje oziroma mesto nesreče lotijo zbiranja podatkov vseh vrst, ki interesirajo štab oziroma so potrebni za začetek reševalnih del navzročne tehnično reševalne enote. Najprej je potrebno ugotoviti ogroženost in razdejanja v določenem rajonu, razpored, vrste konstrukcij in namen zgradb, kjer se nahajajo žrtve.

(Nadaljevanje prihodnjil)

Cinkarna večno druga

Program sindikalnih tekmovanj za leto 1973 je od lanskega nekoliko spremenjen. Lani so tekmovali kolesarji v vseh treh konkurencah, ker pa se je pokazalo da je zaradi velikega prometa tako tekmovanje nevarno, je komisija za šport in rekreacijo pri občinskem sindikalnem svetu to panogo zamenjala s TRIM štafeto, ki ima zabavni in rekreacijski značaj.

Ta panoga vsebuje opravljanje več različnih nolog, kot so met puščice v pikalo, vodenje žoge z nogo med koli, streljanje z zračno puško v predmet, plezanje po vrvi, premagovanje raznih ovir, rusko regljanje, mini golf, badminton, met žoge v koš in še druge športne in zabavne naloge.

Tovrstno tekmovanje je bilo letos prvič v programu sindikalnih iger, in se je pokazalo zelo zanimivo, saj je vsebovalo poleg tekmovalnega značaja tudi zabavno vzdušje.

Pod naslovom VEČNO DRUGI moramo omeniti to, da je naša ekipa lanske leto sodelovala v TRIM štafeti pri Mlinarje-

vem Janezu, kjer je v konkurenci medmestnih ekip Slovenije zasedla drugo mesto; prav tako je bila druga letos na metalurških športnih igrah v Celju in še na sindikalnem prvenstvu Celja.

Kljub temu pa ne moremo mimo tega, da ne bi pohvalili vseh nastopajočih, saj so dokazali, da jim razna TRIM tekmovanja koristijo, saj so mnogo bolj spretni ter fizično in kondicijsko sposobni premagovati tudi težke naloge.

Poglejmo uvrstitev naših ekip na sindikalnem prvenstvu, ki je bilo dne 27. in 28. junija 1973 na rekreacijskem centru

na Gričku:

CLANI: našo ekipo so zastopali: KAJTNER Slavko, ZORKO Tone, MIRNIK Marjan, GRIZOLT Miran, in RAMSAK Janez.

Vrstni red:

1. LIBELA, 2. CINKARNA, 3. OPEKARNA LUBEČNA, 4. KOVINOTEHNA, 5. ZLATARNA, 6. AVTOMOTOR, 7. ŽELEZARNA, 16. ZDRAVILIŠČE DOBRNA.

STAREJSI CLANI: za našo ekipo so nastopali: ing. TUKARIČ Marko, HORVAT Bojan, ing. SIMONIC Vlado in LEBAN Marjan.

Vrstni red:

1. LIK SAVINJA, 2. CINKARNA, 3. AERO, 4. EMO, 5. OBNOVA, 6. ŽELEZARNA 7. INGRAD.

CLANICE: za našo ekipo so nastopile: STEGENSEK Irena, CMAGER Cvetka, ŠMERC Darja, TRAVNER Magda in ZUPANC Vera.

Vrstni red:

1. LJUBLJANSKE BANKE, 2. INGRAD, 3. CINKARNA, 4. KOVINOTEHNA, 5. EMO, 6. LIK SAVINJA, 7. OBNOVA, 11. ŽELEZARNA ŠTORE.

Za Cinkarno so nastopili: MIRNIK, CELESTINA, MARCIUS, TRSIČ, HROVATIC, ZORKO, ing. TUKARIČ, KAJTNER, STRAŠEK KACICNIK ml. MARIC, NIKOLIČ in PERIČ.

5. Ingrad	5	19:9	5
6. AERO	5	13:18	4
7. Klima	5	9:15	4
8. Železarna	6	15:25	4
9. Zlatarna	5	14:22	3
10. Žična	5	12:25	2

Kje lahko dobim TRIM karton?

Na svečani podelitvi rekreacijskih in športnih značk v Cinkarni smo vsem navzočim podelili Bilten šport in rekreacija Celje 1972 obenem pa tudi TRIM kartončke: rdeče za osvojitve rekreacijske značke in modre za športno značko TRIM.

Ker vas je še veliko, ki ste lani sodelovali v naši akciji Šport za vsakogar pa niste prejeli značke, morda zato, ker niste vpisovali svojih aktivnosti v rdeče kartončke ali jih kratkoma niste vrnili se potrudite letos in ne bo vam žal. Komisija za šport in rekreacijo v Cinkarni vam je pripravila obširen program, ki je sprejemljiv za vsakogar, ki čuti potrebo po rekreaciji, saj ista koristi le vašemu organizmu, kondiciji in vašemu vsesplošnemu razpoloženju.

Živimo v modernem času, ko ne moremo brez avtomobila in televizije, pa tudi v službi več ali manj sedimo, bodisi za pisalnim strojem ali na kakem drugem delovnem mestu, na sebe pa pozabljamo, in če morapokvarjen lift moramo vmes pomov v 5 nadstropje peš ker je čivati, kajti boljjo nas noge.

Zato se vključimo v TRIM in počutili se boste bolje, narava in objekti so vam na razpolago, vaša dolžnost je le, da se organiziranih TRIM akcij udeležite in prepričali se boste, da smo imeli prav.

TRIM kartončke pa lahko dobite pri vaših referentih, ki so: PECNIK Maks, žica; MIRNIK Marjan, grafika; LESEK Vili, transport; SMEH Franc, laboratorij; GRIZOLT Miran, mehanična; ŠČUKA Lučka, kemija — prodaja; HORVAT Bojan, uprava; VERANIČ Ivan, Pik; LEBAN Marjan, kadroviski sektor.

Moj šef nima več niti »žabe« niti vile — vse je prodal.

Pojdi, sine, hitro v šolo, da se boš lahko čimprej prijavil na borzo dela

VOZNIŠKA

»Si slišal, Peter, bencin se bo podražil.« To meni nič mar, jaz tankam vedno za pet jurjev.«

ONA NADALJUJE

»Kaj rečeš ženi, kadar prideš pozno zvečer domov?«
»Rečem ji samo, dober večer. Naprej govori ona ...

V SOLI

»Stopnajte, prosim pridevnik »bogat«. »Bogat, bogatejši, lo-pov!«.

PREVEČ DOBESEDNO

Profesor hoče pred izpitom opogumiti študenta: »Na izpitu je kakor v gledališču in vi ste kakor igralec.« — »Sijajno, torej lahko pokličem šepetalca.«

Povezovanje kemične industrije

(Nadaljevanje s 1. strani)

nadalje povezovanje s sorodnimi podjetji v Jugoslaviji in v tujini, poleg tega pa je treba doseči koordinacijo določenih služb: marketinga, organizacije in informatike, raziskave in razvoja, kadrovske socialne ter služb ekonomskih analiz. Le v tesnem sodelovanju med podjetji kemijske industrije je mogoč uspešen razvoj te panoge v prihodnje.

Ker bodo vsi delavci z večino glasov odločali o ustanovitvi samoupravne poslovne interesne skupnosti Združenja kemične industrije, je potrebno, da se sleherni član kolektiva temeljito seznanj s predlogom omenjenega sporazuma, zato je tudi priložen tej številki Cinkarnarja.

Izobraževalni program Delavske univerze Celje, za sezono 1973-74

Primarna naloga širše družbene skupnosti je skrb za življenjske in delovne pogoje delavcev. Paralelno k temu pa je treba skrbeti tudi, da se bo delovni človek izobraževal ob delu, kar mu je treba v čim primernejši obliki nuditi in omogočiti.

Delavska univerza je med prvimi poklicana, da skrbi za permanentno izobraževanje odraslih občanov in tako prispeva k realizaciji širših izobraževalnih programov.

Celjska delavska univerza ima v svojem programu za sezono 1973/74 predvidene naslednje izobraževalne oblike:

1. DRUŽBENO POLITIČNO IZOBRAŽEVANJE

- seminarji za vodstva sindikalnih organizacij
- Seminarji za člane samoupravnih organov
- Seminarji za člane raznih komisij na področju samouprave
- Politične šole I. in II. stopnje
- Predavanja z družbeno-ekonomsko vsebino
- Seminarji za novospregate člane ZK
- Seminarji za mlade proizvajalce
- Družbeno politični seminarji za prosvetne delavce
- Marxistično izobraževanje
- Seminarji za interesne skupine
- Tečajji za civilno zaščito
- Šole za življenje
- Šole za starše
- Predavanja za občane
- Tečajji za zunanjetrgovinsko registracijo

2. TEČAJE:

- Tečaje za kurjače centralnih kurjav
- Tečaje za skladiščnike
- Tečaje za voznike vilicarjev
- Tečaje za strojepisje
- Tečaje tehničnega risanja

Tečajji za interno kvalifikacijo:

- kovinsko, elektro, lesno, tekstilno in ekkemijsko stroko

Tečajji za tuje jezike:

- nemščina, angleščina, italijanščina, francoščina, ruščina.

Pripravljalni tečajji:

- za vpis na višje in visoke šole

Tečajji za gospodinje (kuharski tečajji)
Tečajji o kozmetiki
Tečajji o uporabi in vzdrževanju gospodinjskih strojev

3. STROKOVNE ŠOLE — ODDELKI ZA ODRASLE:

- Prometna tehniška šola
- Lesno tehniška šola
- Tekstilna tehniška šola
- Lesna delovodska šola
- Kovinarska delovodska šola
- Elektro delovodska šola
- gradbena delovodska šola
- Administrativna šola

4. OSNOVNE ŠOLE — ODDELKI ZA ODRASLE: peti, šesti, sedmi in osmi razred.

5. VIŠJE IN VISOKE ŠOLE:

- Visoka ekonomsko komercialna šola Maribor I. in II. stopnja
- Visoka tehniška šola Maribor I. stopnja
- Visoka šola za organizacijo dela Kranj I. stopnja
- Višja pravna šola Maribor

Za navedene višje in visoke šole organiziramo v Celju vsa predavanja in vse izpite.

— V OSNOVNE IN SREDNJE ŠOLE VPISUJEMO DO 5. SEPTEMBRA 1973

— V TEČAJE VPISUJEMO DO 20. SEPTEMBRA 1973

— V VISOKE IN VIŠJE ŠOLE SE JE TREBA PRIJAVITI TAKOJ.

Vprizadevanjih, da nudimo delovnemu človeku vse, kar najbolj potrebuje na področju izobraževanja, smo imeli do sedaj lepe uspehe, ki pa jih želimo z vašim sodelovanjem še povečati.

Tovariški pozdrav!

Kolektiv
Delavske univerze
Celje

Praktični nasveti

ALKOHOL NI SAMO ZA RAZKUŽILO

— Včasih je kuhinja polna neprijetnega vonja, ki se širi še v druge prostore. Vzemimo košček pomarančne lupine, pokapljamo ga z alkoholom potresemo s sladkorjem in zagemo. Slab vonj bo izginil.

— Po daljšem času zelo težko očistimo posode iz plastike. Poskusimo odstraniti madeže s koščkom vate, ki smo ga

namočili v alkoholu.

— V usnje ali polusnje vezane knjige so se umazale. Zmešajmo rumenjaka in nekaj žlic alkohola, s to mešanico očistimo hrbe knjig. Obrišimo jih s flanelasto krpo.

SOL JE VEDNO PRI ROKI

— Jajca, ki jih damo kuhati v vročo vodo rada počijo. Preden voda zavre, vržimo vanjo ščepec soli in jajca bodo ostala cela.

— Madeže od potu zelo težko odstranimo. Pomagajmo si z mešanico dveh žlic salmijaka, ščepeca soli in kozarca vode.

— Slamnati prtiči kmalu izgubijo lesk. Skrtačimo jih z mešanico dveh žlic soli, kozarca vode in soka ene limone.

— Gumijasti škornji bodo obdržali lepo in gladko površino če jih po možnosti takoj po tem, ko jih sezujete, očistite pod tekočo vodo s finim pomivalnim ali pralnim praškom.

— Če vam je žal zavreči gorčico, ki se je že posušila, jo lahko oživite če ji dodate malo kisa, ščepec soli in prav malo olja. Zmešajte jo, pa botakšna kot prvi dan.

— Če se spečete z likalnikom ali vrelo vodo, pa nimate doma nobenega primernega zdravila, vzamite zobno pasto in z njo namažite opečeno mesto. Pustite jo, da se posuši. Opekline vas ne bo bolela in pozneje se ne bo napravil mehurček.

— Če polijete obleko z mlekom odstranite madeže najprej z milnico, nato jo posušite. Ostanke madežev odstranite s čistilno pasto.

— Pregorele varovalke lahko uporabimo za brušenje nožev.

— Slonovo kost, ki je porumenela, odrgnemo z lahko krpo, namočeno v špirit.

— Tehnice nikoli ne puščajmo obtežene dalj časa, ker postane tako obremenjena tehtnica počasi netočna.

— Klet bo suha, če postavimo vanjo posodo z živim apnom. Brž, ko apno razpade v prah, ga moramo obnoviti.

Pregovori - misli

- Starost prihaja, moč odhaja
- Veselo beraštvo je brez denarja bogastvo
- Mirna vest je najboljše zglavje
- Človek se ne izuči, dokler živi
- Človek se mora veliko učiti, da spozna kako malo ve
- Darila ljudje pozabijo, dobrote nikdar
- Žalosten je svet, ki oblači slečene.
- Smrt je slepa, skraja pobira, nič ne izbira.
- Popravljaj majhne okvare, da ne pride do velikih
- Kar tebi ni drago, ne stori drugemu
- Čevljarjeva žena in kovačeva kobilica sta vedno bosí.
- Ako hočeš koga spoznati, mu moraš oblast dati.
- Alkohol je vedno pil, gospodar nikdar ni bil, hiša mu je podrtija, a v družini razprtija
- Besede, ki govore resnico, navadno niso prijete
- Od obljub še ni bil nihče sit
- Ljudska modrost, trden je most
- Brez glave storjeno, gotovo skaženo
- Čistemu obrazu je malo vode treba
- Prave ljubezni sklep je močnejši kakor železni oklep
- Ako slepec slepca vodi, padeta oba v jamo
- Besede so uboge, če jih življenje ne potrjuje
- Bolje, da ti zavidaajo, kakor, da te pomiljujejo
- Čas setve še ni čas žetve
- Ceneno blago je zmeraj najdražje
- Na delu se pozna delavec

Predsednik sindikata je bil spet v »škripcih«

Objavljamo spored filmov, ki jih bomo gledali v celjskih kinematografih do 15. oktobra 1973.

Kino Union

- Od 14. do 19. septembra »GRIMASOVA TOLPA« ameriški barvni film (ob 16. uri).
Od 14. do 19. septembra »FRENZI« ameriški barvni film (ob 18. in 20. uri).
Od 20. do 21. septembra »DOBER VEČER GOSPA KAMPELL« ameriški barvni film.
Od 22. do 25. septembra »RANCARJI NAPADAJO« ameriški barvni film.
Od 26. do 30. septembra »TOLPACOLA YOUNGERJA IN JESEA JAMESA« ameriški barvni film.
Od 1. do 4. oktobra »DVORSKE SPLETKE« francoski barvni film.
Od 5. do 8. oktobra »VELIKI JAKE« ameriški barvni film.
Od 9. do 11. oktobra »MIHAILO STROGOV« italijanski barvni film.
Od 12. do 15. oktobra »SERIF, TO JE DEZELA NASILJA« ameriški barvni film.

Kino Metropol

- Od 16. do 18. septembra »POGREB TI PLACA SARTANA« italijansko-španski barvni film.
Od 17. do 19. septembra »SLUCAJ MATTEI« italijanski barvni film.
Od 20. do 23. septembra »SOLA ZA DEKLETA« danski barvni film.
Od 24. do 27. septembra »ANDREJ RUBLJOV I. in II. del« sovjetski film.
Od 28. septembra do 1. oktobra »EL SANTO – SVETNIK POD MASKO« špansko-mehiški barvni film.
Od 2. do 5. oktobra »REKTOR V POSTELJI« danski barvni film.
Od 6. do 10. oktobra »DIAMANTI SO VECNI« ameriški barvni film.
Od 1. do 14. oktobra »ZIVETI OD LJUBEZNI« jugoslovanski barvni film.

Kino Dom

- Od 14. do 16. septembra »WATERLOO« ameriško-sovjetski barvni film.
Od 17. do 18. septembra »ZGODBA O LJUBEZNI« italijanski barvni film.
Od 19. do 21. septembra »VELIKI ROP V BANKI« ameriški barvni film.
Od 22. do 24. septembra »MOZ IZ OKLAHOME« ameriško-italijanski barvni film.
Od 25. do 27. septembra »NICOLA PHILIBERT V VOJNI IN LJUBEZNI« francoski barvni film.
Od 28. do 30. septembra »KAKO TO POVEDATI HCERI« nemški barvni film.
Od 1. do 9. oktobra »PIKA, DOLGA NOGAVICA« nemško-švedski barvni film (ob 16. in 18. uri).
Od 1. do 4. oktobra »LJUBEZNIŠKI ČUDEŽ« nemški barvni film (ob 20. uri).
Od 5. do 9. oktobra »V ZNAMENJU MONTE CRISTA« ameriški barvni film (ob 20. uri).
Od 10. do 14. oktobra »VOLK SIERA BLANKE« italijansko-španski barvni film.
Predstave so vsak dan ob 16., 18. in 20. uri. Program objavljamo po podatkih Kino podjetja Celje in za spremembe ne odgovarjamo.

Sindikalno prvenstvo v plavanju

V mesecu avgustu je komisija za rekreacijo in oddih pri občinskem sindikalnem svetu organizirala prvenstvo delovnih kolektivov v plavanju. Tekmovanje je bilo samo v štafetah, in sicer:

- člani 5 x 50 m — prosto
— starejši člani 3 x 50 m — prosto
— članice 3 x 50 m — prosto

Kljub temu, da je osmi mesec čas dopustov, sta tov. Lučka ŠCUKA in Bogdan ŽEKAR odlično sestavila ekipe, ki so zastopale CINKARNO na tem množičnem tekmovanju, ki se ga je udeležilo okoli 200 plavalcev in plavalk. Za naš kolektiv so plavali in dosegli naslednje vmesne čase na 50 m:

- Člani: BUDNA 34,0 sek., REPAR 38,8 sek., ZORKO 32,8 sek., KACIČNIK ml. 34,1 sek., in MIRNIK M. 33,9 sek. Skupni čas štafete 2: 53,2.

- St. člani: ing. VEBER 48,1 sek., ing. ŠIBLI 41,7 sek. in DIMEC Z. 58,2 sek.

Skupni čas štafete 2:28,8.

- Članice: ŠCUKA Lučka 50,1 sek., SMERC Danja 58,5 sek., ZUPANEC V. 41,1 sek. Skupni čas štafete 2:25,0.

Vsem plavalcem posebno pa plavalkam, ki so zastopali naš kolektiv iskrena čestitka za odlični plasman na sindikalnem prvenstvu Celja.

VRSTNI RED STAFET:

- Člani: 1. Prosveta 2:42,4, 2. Cinkarna 2:53,2, 3. Klima 2:56,0, 4. Avtomotor 2:57,0, 5-6. Aero-EMO,

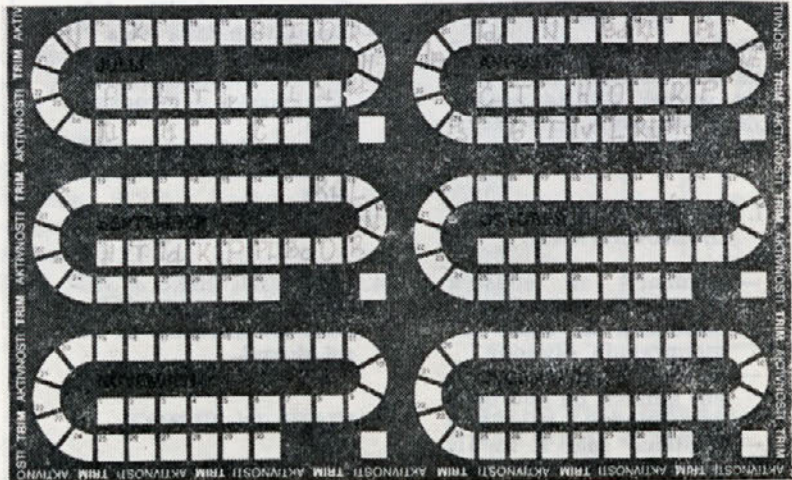
- 3:00,0, 20. Ključavničar 5:15,4, 21. ZNG (4 tekmovalci) 2:22,2, 22. SDK (4 tekmovalci) 2:26,0, 23. ZDR Dobrna (4 tekmovalci) 3:02,2, 24. Aero II icv. konkurenca) 3:14,5.

Starejši člani:

- 1. EMO I 1:53,2, 2. Aero 2:04,5, 3. Avtomotor 2:17,2, 4. Obnova 2:19,4, 5. Cinkarna 2:28,8, 6. Libela 2:36,4, 12. UJV 3:33,2.

Članice:

- 1. Cinkarna 2:25,0, 2. SDK 2:28,6, 3. EMO 2:58,4, 4. Aero 2:59,0, 5. ZNG 3:02,8, 6. Ingrad 3:19,3, 7. Ljubljanska b. 3:20,0, 8. Savinja 3:56,7, 9. Obnova (2 tek.) 2:11,2.

Brezplačno bodo prejeli značko TRIM vsi tisti, ki bodo do 31. decembra 1973 izpolnili vsaj 80 aktivnosti, in do 15. januarja 1974 vrnili karton-

ček komisiji za šport in rekreacijo v Cinkarni, in sicer tov. LEBAN Marjanu v kadrovskektor.

KADROVSKE VESTI

V MESECU JUNIJU SO PRISLI V PODJETJE: PUNCER Silva, VERHOVNIK Silvester, RAMSAK Martin, GLIGORJEVIĆ Mirjana, JANJIC Gordana, BELE Leopold, SARLAH Anton, NIKOLIĆ Zvonimir, ILIĆ Miodrag, JELENKO Drago, PETROVIĆ Miodrag, MILETIĆ Milorad, DRAMICANIN Ljubljmko, STANOJEVIĆ Stanoje, DESPOTOVIĆ Aleksander, PETROVIĆ Zoran, OLIĆ Stojan, PANIĆ Zivota, STANOJEVIĆ Milan, BLASKOVIĆ Miloje, PAVLOVIĆ Jovan, MOHORKO Franc, BOSKOVIĆ Božidar, KUKOVIĆ Marija, ZIVANOVIĆ Zivorad, HUMAR Jože, STOJILKOVIĆ Dragan, ČUK Marjan, HROVAT Rudolf, MILOVANOVIC Dragomir, AVRAMOVIĆ Dušan, SKORNIK Anton, SREDNOSELEC Valent, ALEKSANDROVIĆ Ratko, STANOJEVIĆ Slobodan, MILEV Metod, MILIĆ Mlomin, NIKOLIĆ Milan, ĐORŠEVIĆ Dragoslav, RISTIĆ Predrag, FERČEC Stefan, ĐORŠEVIĆ Predrag, MIHČEVIČ Dragan, STAMENKOVIĆ Ziva, JAHIRI Rusten, DIMIĆ Slobodan, MIHALOVIC Radovan, ŠKALE Jurij, GAJSEK Ivan, LAZOVIĆ Zoran, ROZIĆ Rudolf, TANIĆ Dragomir, ANTIĆ Vojislav, SIMIĆ Cviko, MILENKOVIĆ Božidar, GASPARIĆ Josp, BUKVIĆ Stjepan, TETC Nedeljka, RADIĆ Nada, VIVOD Bojan, SENER Ivan, PAPIRIĆ Vasilija, MILOSAVLJEVIĆ Tomislav, PETROVIĆ Milovan, ĐORĐEVIĆ Miodrag, RADENOVIĆ Dragan, CVIJIĆ Branko.

ODSLI IZ PODJETJA: PALIR Jancz, CERNEJSEK Maks, HODZAJ Habralah, STROJIN Draga, AVRAMOVIĆ Dušan, MIKOLA Zdravko, LERHER Franc, VRBNJAK Mirko, DUMITROVIĆ Luta, MI-

LENKOVIĆ Dragoslav, PLANKO Ivan, TANIĆ Dragomir, ANTIĆ Vojislav, ZAGORICNIK Pino, URLEP Janko, PERIĆ Marjan, TOLIC Izidor, VRECKO Maks, RANKOVIĆ Radivoje, LAMUT Anto, MASTNAK Franc, RAMIĆ Franc, ČIRIĆ Velibor, ZABUKOVSEK Stanislav, SVENSEK Ludvik, KOMESAROVIC Franjo, LETONJA Stanko, KOZOLE Franc, TUFEGDIĆ Milosav, PERNEK Stjepan, BLASKOVIĆ Miloje, HAZIRI Tahir, BERNJAK Božidar, OMERZU Dragica, ALEKSANDROVIĆ Ratko, STANOJEVIĆ Slobodan, STAMENKOVIĆ Ziva, HAMI-TI Redep.

V POKOJ SO ODSLI: STEGENSEK Klemen, dipl. ing.

UMRL: GABERSEK Alojz.

V JNA SO ODSLI: KOZOVINC Bernard, KUZMA Jožef, KOLENKO Ivan, TEKAUC Miran, KOSTANJSEK Ivan, HROVAT Ludvik, JOŠT Jože, VEČERIĆ Milko, LEDINSKI Dragutin, POLANCEC Ivan, VRECKO Drago, ARZENSEK Leopold.

V MESECU JULIJU SO PRISLI V PODJETJE: SKOBERNE Franc, SLIVAR Janko, PETKOVSKI Srečko, VUCETIĆ Radomir, KRAJNC Viljem, JEVERNIK Albin, MILJAKOVIC Duško, SEKULOVSKI Luka, MILANOVIĆ Zoran, BUDNA Stefan, ZAGOZEN Dušan, MILJEVIĆ Svetozar, KRAMAR Srečko, MUJKIĆ Mirsad, SLOMIĆ Semusudin, KESEDIĆ Salko, RAKOVIĆ Miloš, MARKOVIĆ Anton, JOVANOVIĆ Dobrirovo, JONAK Rosvita, KRIZNIK Vlasta, HUDOURNIK Angela, PRELOG Branko, DOBERSEK Bogomil, PILKO Edvard, ZAJSEK Franc, LESKOVSEK Rozalija, VENGUST Helena, BELUZIĆ Zofija, SALEJ Zlata, KOCMUT Majda, DREVENSEK Jože, STOJANOVIĆ Miroslav, PREMURIĆ Stjepan, STAJNER Srečko, KOLAR Anton, KERES Đuro, HOZJAN Jožef, MARKOVIĆ Nedeljka, PETROVIĆ Franjo, PRO-

HUMOR

»Kje imaš očeta, da mu povem, da kradeš češnje?«
»Bolj v vrhu je!«

Žena je razburjena tresčilla svojega moža z »nuderivalarjem« po glavi, ko je prišel zjutraj ob 7. uri domov. Ko je čez čas »prišla k sebi« je s prav tihim glasom pristopila k možu ter se mu opravičila. »Prosim, oprost mi dragec, sploh se nisem spomnila, da delaš na nočni izmeni.«

Grof Boby je sedel v neki dunajski kavarni, kadil Virginia cigarete in pil kavo. Zapletel se je v razgovor z neko žensko, ki ga vpraša: »Gospod grof, kajne, da vi igrate na trobento?«

»Ne reče Baby začudeno, jaz vendar samo kadim. Ali morda vi slišite še kakšen zvok?«

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

	CINKARNA CELJE	GORSKI REŠEVALNI ČOLN	IGRALCI ŠALJIVIH ZGODB	MEMBRANA	100 cm	RIMSKO PODZEMLJE	TVOJ (nemško)	KEMIČNI ZNAK ZA AKTIVIJ	TRETI NAJVEČJI OTOK V SREDNJEM MORJU	DEL. UMETN. IMENA IDE KRAVANJA	SLOV. SLIKAR JOŽE HORVAT	NAJBOLJŠA VRSTA SADROVCA, VRSTA KALCITA
	PRILAGAJANJE PRIVAJANJE											
	KODANJE AVTOM. OZNAKA NEMČIJE					SAMOST. NASTOP GLEDALIŠKEGA IGRALCA HRVATSKI "PETROL"			STAZERSKA REKA; IPE HOTELI V VELENJU ZELENICA V PUŠČAVI			
	IVAN TAVČAR	RODEZIJSKI RASIST SMITH NEZNANEC					SVEVOPISEMKA OSEBA LARBAUD VALERY			IVKOV BORA ŽIDOVSKO M. IME		
KEMIČNI ZNAK ZA OGLJIK	TV KOMENT. ZVONE	NAŠ PROIZVOD RIMSKA 50			KEMIČNI ZNAK ZA ALUMINIJ 1000 m			DOLGOREPA PAVICA DEL VOZA			AMPER RESNICA (HRV.)	
AVTOM. IN TURISTIČ. PODJETJE V CELJU						VRSTA TRANS SREBSTVA NAŠ PROIZVOD			ZVER IZ RODU MAČK TISTI, KI KADI			
KLASIČNA JAPONSKA IGRA S PLESOM IN GIMBO		13. ČRKA ABECEDJE ZDRAVNIK, SPE- CIALIST ZA NOVOTVORBE	ZAČETEK ABECEDJE	EMOCIJA	MILIMETER ITALIJANSKI SPOLNIK		JAČINA, MOČ KOBILICA IVANA					
MOJSTRI ŠIVANKE IN NITI					VZDEVEK PREDSEBNIKA EISENHOWERJA NAVAL NAPAD			HRVAŠKO M. IME VRSTA RIB				
MOZOLJI				KONJENIKI OBOROŽ. S SABOJČIŠTVO IN KOPLEM OLIMPIJSKE IGRE				KIRK DOUGLAS 16. ČRKA ABECEDJE		KEMIČNI ZNAK ZA TRIDIJ ORNAMENT		
TERMIN		BREDIŠČE VRTENJA BENETKE (orig)		OSEBNI ZAJEMEK		OZVEZDJE JUŽ. OD BIKI IN ZVOČKOV KORALNI OTOK						SVETINJA
KEMIČNI ZNAK ZA DUŠIK	OMOTAN, ZAVIT S ČEM TISTI, KI VLAMLAJAO			V GR. MITOLOG. DOROVINA ČAROV. KIRKE RIBJE JAJČECE				UBELEZENEC SREBRN. KRE V SINJU OBRAT ZA IZDELAVO OPEK				
VELIKE ARHITEKTON LEDE VEŽE			VREŠČANJE, VPIITJE			TOVARNA V CELJU						MEDNAROD. KRATICA ZA VZHOD
SESTAVILA: MARIJA A.	KARBOŠKI POLITIK ... NDL KRAJ BLIZU CELJA		REKA V SZ TEČE V BAKAL JEZERO SOL MLEČNE KISLINE		ČLOVERU NA POBOBNA ŽIVAL KEMIČNI ZNAK ZA KISIK							AVTOMOB. OZNAKA LUXEMBURGA KOMUNALNA BANKA
PLANINA NAD BOHINJEM				POLMER STOJEČE OGLEDALO	VZKLIK NA BIKOBOBBAH NAŠ TEKAČ NA 10000 m ŽUNTAR			DRŽAVNI REKORDER V TEKU NA 3000 m Z DVIRAMI	TUJ IZRAZ ZA SMUČI TRI RAZLIČNE ČRKE			
ZNAMKA TOVOR. AVTOMOB.		ZAHOD				RIMSKA 1	GRŠKA ČRKA FRANE, FILM, IGRALEC GABIN				BRATKO KREFT FARMAC. IN KEM. FIRMA V ŠVICI	
JOVAN ILKIČ		X		SLOV. SKLADATELJ MARIO LITER								RIMSKA 5 TOVARIS
AVTOM. OZNAKA NIZOZEMSKA		HUNSKI POGLAVAR 100 m ²					PUŠČAVNIKI SAMOTARJI RDEČI KRIŽ					
KRAVICA		ANDREJ HIENG LATINSKI PREDLOG		FILMSKI IGRALEC CARY						BITKA, BORBA SULPHUR		
KIRURŠKA STRČALKA				ODPRTINE V ZIDU (v vsaki hiši)				NAŠA REKA				

V katerem podjetju je Anica zaposlena?

Rada je članica atletskega kluba ...

V katerem kraju je Peter doma?

ANKA RINC

RADA LIVK

PETER ŠTURN

CINKARNAR 15

(Nadaljevanje)

Leta 1953 se je sosednja »Kemična tovarna« Celje ponovno priključila Cinkarni. Tako je iz prvotne Cinkarne, ki je bila izrazito metalurška industrija, nastalo metalurško-kemično podjetje. Kljub združitvi je vsaka obdržala svoj karakter in se razvijala v svojo smer.

V letu 1961 se je še priključila »Tovarna organskih barvil«, Celje, ki je bila zgrajena leta 1949 in se je prav tako naprej razvijala na področju organske kemije, to je organskih barvil. V letu 1962 pa se je še priključila »Tovarna zemeljskih barvil«, Mozirje. S tem je bila integracija teh industrij, ki so deloma neposredni sosedji, zaključena in nastala je doba velikih investicij tako v metalurškem, anorganskem in organskem sektorju.

Že leta 1959, to je še pred združitvijo s »Tovarno organskih barvil«, se je Cinkarna intenzivno bavila z iskanjem novega proizvodnega programa. Ker je že proizvajala dva bela

pigmenta, lipoton in cinkovo belilo, je bilo nekako na dlani, da se je odločila, da zgradi še napravo za najvažnejši beli pigment, to je titanovo belilo. Za ta produkt je bila takrat v inozemstvu velika konjunktura in povsod po svetu so nastajale take tovarne. Ker so investicije za tako napravo izredno visoke in Cinkarna sama ni imela dovolj sredstev, je potekalo precej let, preden je našla ustreznega partnerja in sicer v inozemski firmi »VVB Lacke und Farben«, Berlin, iz Nemške demokratične republike. Dne 20. aprila 1968 je bila v Celju podpisana ustrežna pogodba o sodelovanju in sofinanciranju. Po tej pogodbi znaša delež Cinkarne 51 %, delež »VVB Lacke und Farben«, Berlin pa 49 %. Takoj se je začela po licenci in engineeringu francoske firme »FPC Thann et Mulhouse« graditi naprava, ki je sedaj, ob 100-letnici obstoja Cinkarne, začela obratovati.

TEHNOLOŠKA RAZVOJNA POT CINKARNE V ČASU NJENEGA 100-LETNEGA OBSTOJA

Leta 1873 so sklenili, da se postavi v Celju prva večja industrija in tedaj je bila ustanovljena državna cinkarna. Njena gradnja, cinkove destilacijske peči in primitivna pražilnica, je trajala vso leto 1874. Z obratovanjem je začela Cinkarna leta 1875 pod vodstvom rudarskega mojstra — kasnejšega svetnika g. Alberta Brunnera. Takrat so začeli obratovati z dvema pečmi. V letu 1886 so začeli graditi valjarno na parni pogon, to je valjni progji za valjanje cinka, z ustreznim kotlovnico s parnim strojem tvrdke Schulz & Cöbel, Wien, ki je ostala vse do leta

1955 v glavnem neizpremenjena. Rekonstrukcija je bila samo pri rafinarijskih pečeh in na novo je bila v letih 1938/39 naročena in postavila specialna električna valjarna za cinkografske plošče. Dele te proge — temeljno ploščo z vijaki, valjčna stojala in ostale dele proge — je izdelala Železarna Štore, pogonske elemente in zamašnjak je dobavila tvrdka I. M. Voith, Maschinenfabrik und Gieserei, St. Pölten, Avstrija, pogonski motor 75 KM pa tvrdka Elin, Zagreb.

Leta 1908 je obratovalo pet cinkovih destilacijskih peči in ena v rezervi. Kot zanimivost bi navedel, da je bilo tega leta v varni povprečno zaposlenih 220 delavcev, nekaj nadzornikov in sluga ter trije tehnični uradniki in računovodja. Rudarskega svetnika Alberta Brunnera, ki je leta 1899 umrl, je nasledil rudarski svetnik Janous.

Prve čase obstoja Cinkarne so v njej pridobivali cink le iz kalamine — cinkovega karbonata, ki so jo kalcinirali v posebnih pečeh. Pozneje so v manjših količinah pražili v majhni pražarni cinkovo svetlico, vendar pražilnih plinov, SO₂, niso izkoriščali.

Leta 1891 je bila v neposredni sosesčini Cinkarne zgrajena podružnica »Tovarne kemičnih izdelkov« v Hrastniku, ki je za Cinkarno dolgo vrsto let, to je do svoje definitivne ustavitve leta 1934, pražila cinkovo rudo.

Topilniški obrat Cinkarne se je postopoma širil. Ker za alimentacijo razširjene topilnice ni več zadostovala kapaciteta lastne pražilnice, skupno s kapaciteto pražilniških instalacij sosednje »Kemične tovarne«, je »K. K. Hüttenverwaltung«, v letu 1911—1912 dogradila novo, sodobnejšo pražilnico in njej priključeno tovarno žveplene kisline po sistemu Opl. Tovarno je leta 1911 zgradila nemška firma Lurgi, Frankfurt am Main. Material je dobavila Hrušovska keramična tovarna — podružnica Prve Hrušovske tovarne za sodo

d. d., pri Moravski Ostravi na Češkem. Sistem za proizvodnjo žveplene kisline je bil prvi intenzivni sistem, ker je po 1 m³ stornine dal neprimerno večjo produkcijo, kot do takrat edini v rabi tako imenovani klasični komorni sistem. Naprava je bila zgrajena iz šestih stolpov skupnega volumna okoli 470 m³ in je bila pravzaprav sestavljena iz treh Glover-stolpov in iz treh Cay-Lussac-Stolpov, torej brez komor. Kasneje so dodali še en stolp, tako imenovani vmesni stolp. V letu 1937/38 je bil sistem povečan z izgradnjo novega prvega stolpa Gloverja, ki je imel premer 3 m in je bil priključen 21. septembra 1938. Nominalna kapaciteta naprave je bila 12 t žveplene kisline 60° Be/24 ur. Leta 1926 je bil zgrajen koncentracijski aparat za žvepleno kislino sistema Kessler. Z njim je

bilo mogoče stolpno kislino od 58 — 60° Be koncentrirati na 66° Be kislino, ki je imela od 94 — 95 % monohidrata.

V topilnici surovega cinka so postopoma gradili nadaljnje destilacijske peči, tako da jih je bilo tik pred prvo svetovno vojno zgrajenih že deset. Seveda so to bile razmeroma majhne peči in tudi retorte so bile za današnje pojme majhno. Poleg tega

je bila takratna cinkova ruda — cinkova svetlica, ki so jo predevalovali v topilnicah, razmeroma revna. Vsebovala je komaj 40 % cinka. Zaradi tega ni čudno, da je znašala takrat celotna produkcija cinka in prahu pri obratovanju vseh peči komaj okoli 4.000 t letno.

Samotne retorte, ki jih izdelujejo iz šamota in posebnih plastičnih ognjevzdržnih glin, so do leta 1908 izdelovali ročno, tega leta pa je začela obratovati hidravlična stiskalnica za proizvodnjo samotnih retort in se je tako njihova kakovost bistveno izboljšala.

Kot je že bilo v Zgodovini Cinkarne omenjeno, je bila leta 1923 v sodelovanju s češkoslovaško firmo C. T. Petzold, Praga, zgrajena v Cinkarni pocinkovalnica za črno (železno) pločevino. Ta naprava je v glavnem pocinkala tanko črno pločevino izpod 1 mm, ki so jo v glavnem uvažali iz Češke in Poljske. Leta 1934, ko je začela »Železarna Jesenice« izdelovati tanko črno pločevino in jo je tudi sama pocinkovala, je bil ta obrat v Cinkarni ustavljen.

Za praženje cinkove rude so bile leta 1926 postavljene ročne grebilne peči.

Po prvi svetovni vojni, posebno v letih 1920 do 1925, je nastal v rudarstvu pri pridobivanju rud pisanih kovin pravi prevrat. Metalurgija pisanih kovin, ki uporablja večinoma sulfidne rude, je dobivala postopoma z leti, zaradi izčrpanosti bogatih rudnih ležišč, revnejšo rudo. Vsi do tedaj znani postopki, kot plavljenje, izbiranje itd., niso mogli dati zadostnih količin visoko kvalitetnih rud za topilnice. V teh letih pa so v Združenih državah Amerike iznašli nov postopek za obogatitev revnih sulfidnih tako imenovano flotacijo. Sam princip flotacije je zelo preprost. Rudo, ki jo izkopljemo, moramo fino zmleti, da je mogoče ločiti jalovino od kovinskih sulfidov. Kovinski sulfidi — cinka, svinca, bakra itd. — so namreč hidrofilni, to se pravi, da se z vodo ne zmočijo. Nasprotno pa je jalovina hidrofilna, torej zmočljiva. Če sedaj v posodo, kjer imamo fino zmleto rudo in vodo, dodamo snov, ki ustvarja peno in v posodo dovajamo zrak in intenzivno mešamo, se napravi pena, ki splava na površino vodne gladine. Na to peno se istočasno oprijemljejo sulfidi kovin, ki so hidrofobni in hočejo tako »zbežati« iz vode. Kovinski sulfidi se tako v peni zbi-

rajo na površini, od koder jih posnamemo. Nasprotno pa se jalovina, ki je hidrofilna, zmoči in ostane na dnu posode, od koder jo v presledkih odstranjujemo.

To je v kratkem in laično prikazan princip flotacije. Z uvedbo tega postopka v praksi v letih 1925 do 1930 smo na enkrat namesto znatih rud dobili fino zmleto bogatejšo rudo. Ta bogatejša ruda, tako imenovani kovinski koncentri, je bila metalurgom sicer zelo dobrodošla, je pa nasprotno zahtevala posebno od metalurga cinka po piro-metalurškem postopku namesto dosedanje predpriprave za cinkov koncentrat, deloma drug način predpriprave cinkovega koncentrata za topilniško predelavo. Pri pridobivanju cinka po piro-metalurški metodi potekajo reakcije med trdno in plinsko fazo. Redukcija oziroma reakcija je tem hitrejša in popolnejša, če ima plin čim lažji dostop do vsakega zrna rude. Če je praženec fino zrnat, kot ga dobimo pri do tedaj uporabljenih metodah praženja, ima plin, to je CO-reducent, zelo težak dostop do vsakega zrna — praha. Zaradi tega se mora praškovit praženec oziroma fino zrnati koncentrat popolnoma izpražiti, to je čim bolj odstraniti žveplo in ga moramo istočasno narediti zrnatega. Ruda se mora, kot pravimo »na mrtvo« izpražiti, to pomeni, da se mora žveplo čim bolj odstraniti in istočasno se mora ruda — praženec narediti zrnat, to je »skeptiti« ali kot temu pravimo aglomerirati. Takrat je v industrijsko visoko razvitih državah nastalo mnogo različnih naprav za izpraženje in aglomeriranje rude. Najbolj znane so bile tako imenovane Dwight-Lloyd trak in pa pražilna miza Schlippenbach. Te naprave so bile mehanizirane in pražilni plini so se ločili v bogate in revne. Bogati plini so se izkoriščali za produkcijo žveplene kisline, revni plini so se pa enostavno spuščali v atmosfero. Te naprave so bile razmeroma drage in Cinkarna takrat ni imela denarja za take investicije. Zaradi tega so se delali poizkusi na železnem rešetju, na katero se je nasula mešanica pražene rude s cca 4 do 5 % žvepla — povratek, to je že aglomerirana ruda in eventualno premogov prah. Zaradi intenzivnega vleka žveplo naglo zgorelo. Pri tem naraste temperatura na 1200 — 1300° C ter se drobno zrnata ruda — praškasta ruda natali in skepi, to je aglomerirana. Po uspešnih poizkusih se je pristopilo h gradnji primitivne aglomeracijske naprave, ki je

bila sestavljena iz 18 rešet, dimenzije 1400 mm x 1000 mm = 1,40 m² posamezno rešetjo. Naprava je bila sestavljena iz 18 takih rešet in je torej imela skupno površino: 1,40 m² x 18 = 25 m².

(Nadaljevanje prihodnjic)